

RAPORT ZESPOŁU OCENIAJĄCEGO
Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej
w dniach 22 i 23 kwietnia 2010 roku
na
Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym
Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu
dotyczącej oceny jakości kształcenia
na kierunku
TECHNIKA ROLNICZA I LEŚNA
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia

Informacje wstępne

1. Skład Zespołu Oceniającego

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: prof. dr hab. **Bogdan J. Wosiewicz** (przewodniczący, członek PKA), prof. dr hab. **Tomasz Dobek** (ekspert PKA), prof. dr hab. **Andrzej Kwieciński** (ekspert PKA), mgr **Wioletta Marszelewska** (ekspert ds. formalno – prawnych PKA) oraz **Szymon Kwapiszewski** (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Informacje o procesie przygotowania do wizytacji oraz o jej przebiegu

Państwowa Komisja Akredytacyjna oceniała po raz drugi w Uczelni jakość kształcenia na kierunku **technika rolnicza i leśna**. Poprzednia ocena przeprowadzona została w październiku 2004 r., a w jej rezultacie Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej podjęło w dniu 27 stycznia 2005 r. uchwałę wydając ocenę pozytywną dla dziennych studiów zawodowych i magisterskich oraz ocenę warunkową dla niestacjonarnych studiów zawodowych i magisterskich (podtrzymaną uchwałą z 24 marca 2005 r.). W wyniku powtórnej oceny jakości kształcenia niestacjonarne studia zawodowe i magisterskie otrzymały uchwałą z 2 marca 2006 r. ocenę pozytywną. Datę następnej wizytacji wyznaczono na rok akademicki 2009/2010. Obecna wizytacja odbyła się w dniach **22-23 kwietnia 2010 r.**, została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni i Wydziału stworzyły dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego.

Zespół Oceniający zapoznał się z **Raportem samooceny** opracowanym przez wizytowaną jednostkę i na tej podstawie na zebraniu przed wizytacją w dniu 21.04.2010 r., uzgodnił wykaz spraw wymagających wyjaśnień lub wnikliwszego sprawdzenia podczas wizytacji. Wizytacja przebiegała sprawnie, władze Uczelni i Wydziału udzielały wyjaśnień i informacji oraz udostępniały wymagane dokumenty. Szczególnie aktywnie i życzliwie z zespołem wizytującym współpracował prodziekan Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego (ds. kierunku technika rolnicza i leśna): dr hab. inż. **Leszek Romański**, prof. nadzw., jednocześnie główny autor **Raportu samooceny**.

Prezentowany **Raport Zespołu Oceniającego** opracowany został na podstawie przedłożonego przez Uczelnię **Raportu Samooceny**, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji uzupełniającej

dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych, dotyczących toku studiów oraz spraw socjalnych i samorządu studenckiego, a także szczegółowej wizytacji bazy dydaktycznej kierunku i lustracji bazy badawczej, hospitacji wybranych zajęć dydaktycznych, analizy prac dyplomowych oraz rozmów przeprowadzonych na początku i końcu wizytacji z Władzami Uczelni i Wydziału (w których uczestniczył Rektor Uczelni - prof. dr hab. **Roman Kołacz** wraz z prorektorami, Dziekan Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego – prof. dr hab. **Danuta Parylak** oraz wymieniony wcześniej Prodziekan dr hab. inż. **Leszek Romański**, prof. nadzw.), dyskusji z osobami przygotowującymi **Raport samooceny**, a także rozmów z pracownikami i studentami ocenianego kierunku, w tym z samorządem studenckim. Wykorzystano również informacje zawarte w dokumentacji dotyczącej poprzednich ocen tego kierunku i podjętych przez PKA uchwałach.

W trakcie wizytacji dokonano między innymi: ▪ analizy i oceny koncepcji kształcenia, sylwetki absolwenta oraz planów i programów studiów; ▪ analizy zawartości merytorycznej kart opisu przedmiotów nauczania (sylabusów); ▪ oceny zgodności tematyki prac dyplomowych z kierunkiem studiów, oceny poziomu merytorycznego i formalnego wybranych prac dyplomowych absolwentów kierunku; ▪ przeglądu dorobku naukowego nauczycieli związanych z wizytowanym kierunkiem, pod kątem stanowienia minimum kadrowego, prowadzonych specjalności, obsady przedmiotów oraz badań z zakresu kierunku studiów; ▪ przeglądu, analizy i oceny dokumentacji dotyczącej wewnętrznych procedur ewaluacji jakości kształcenia; ▪ przeglądu dokumentacji praktyk zawodowych; ▪ lustracji pomieszczeń dydaktycznych, tj. sal wykładowych, ćwiczeniowych, laboratoriów specjalistycznych, ale także bazy i laboratoriów badawczych; ▪ kontroli dokumentacji osobowej pracowników prowadzących nauczanie na ocenianym kierunku studiów oraz dokumentacji studentów i przebiegu studiów.

Raport Zespołu Oceniającego zawiera **oceny przestrzegania warunków prowadzenia studiów wyższych** na kierunku **technika rolnicza i leśna** prowadzonym na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu oraz **oceny jakości kształcenia** na tym kierunku prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia.

Analizy i oceny dokonano według stanu w dniach wizytacji. Podstawy prawne przeprowadzonej oceny zawarto w **Załączniku Nr 1** do niniejszego Raportu.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Misja i strategia uczelni, pozycja w środowisku oraz rola i miejsce na rynku edukacyjnym
Misją Uniwersytetu, jako nowoczesnej uczelni, wywodzącej swoje dziedzictwo intelektualne z tradycji uczelni lwowskich jest prowadzenie działań na rzecz edukacji i wychowania młodzieży, badań naukowych, ochrony i kształtowania środowiska naturalnego, ochrony zdrowia ludzi i zwierząt oraz kreowania przyszłości wsi, rolnictwa i gospodarki żywnościowej w zjednoczonej Europie. Uniwersytet aktywnie włączył się w proces boloński, aby szybko wejść w europejski obszar szkolnictwa wyższego. Uniwersytet dostosowuje się do przemian zachodzących w gospodarce, a szczególnie w rolnictwie oraz do aktualnej i prognozowanej sytuacji ekonomicznej, demograficznej i socjologicznej w kraju, Europie i na świecie. UP we Wrocławiu rozszerzył i podniósł atrakcyjności swojej oferty edukacyjnej. Uczelnia uważa, że obecna formuła rolnictwa będzie ulegała dalszym przemianom w kierunku oddzielenia części produkcyjno-przetwórczej (jako gałęzi gospodarki) od części wiejskiej (gospodarki przestrzennej). Wymaga to

stworzenia nowego modelu edukacyjno-badawczego w rolniczym szkolnictwie wyższym. Uczelnia zamierza podjąć to wyzwanie. **Cele strategiczne** Uniwersytetu Przyrodniczego na najbliższe lata to: przekształcenie profilu naukowego i dydaktycznego Uczelni, doskonalenie nowoczesnego systemu nauczania, rozwój kadry w dyscyplinach komplementarnych z kierunkami kształcenia, rozwój kształcenia ustawicznego, racjonalizacja systemu zarządzania oraz modernizacja bazy materialnej.

Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu jest średniej wielkości uczelnią publiczną (ponad 10 tys. studentów, ponad siedmiuset nauczycieli akademickich, w tym 107 profesorów tytularnych, przychody w 2008 roku na poziomie ok. 150 mln zł), największą uczelnią makroregionu o charakterze przyrodniczym z wiodącą rolą nauk rolniczych i weterynaryjnych, dużym jednak udziałem dyscyplin i kierunków technicznych, jest uczelnią o ugruntowanej i znaczącej pozycji wśród krajowych uczelni o tym charakterze.

■ Uczelnia dobrze wypełnia swą misję i dobrze się rozwija. Jest największą uczelnią makroregionu o charakterze przyrodniczym z dużym udziałem dyscyplin i kierunków technicznych. Ma uznaną i znaczącą pozycję na rynku edukacyjnym wśród średnich uczelni publicznych o podobnym charakterze. Wizytowany kierunek dobrze mieści się w misji Uczelni. Zagadnienia jakości kształcenia są dostrzegane i umieszczone w strategii Uczelni.

2. Zgodności kompetencji organów uczelni i jednostki oraz podejmowanych przez nie działań z przepisami prawa i przepisami wewnętrznymi

Organami kolegialnymi Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu są senat i rady wydziałów, a organami jednoosobowymi – Rektor i dziekani.

Senat. Skład odpowiada wymaganiom ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.) oraz przepisowi § 42 ust. 1 Statutu UP. Tryb zwoływania posiedzeń i pracy Senatu określają § 44 oraz załącznik nr 5 do statutu. Posiedzenia zwyczajne zwołuje Rektor raz w miesiącu, z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych. Posiedzenia Senatu odbywają się regularnie. Analiza uchwał Senatu wskazuje, iż działa on w zakresie swoich ustawowych i statutowych kompetencji. Senat wywiązał się z obowiązku ustawowego w zakresie art. 169 ust. 2 ustalając warunki i tryb rekrutacji oraz formy studiów na poszczególnych kierunkach, podając uchwałę do wiadomości publicznej nie później niż do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy, i przesyłając ją ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego. Senat wywiązał się także z obowiązku wynikającego z art. 130 ust. 2 ustawy, tj. określił zasady ustalania zakresu obowiązków nauczycieli akademickich, rodzajów zajęć dydaktycznych objętych zakresem tych obowiązków, w tym wymiar zadań dydaktycznych dla poszczególnych stanowisk, oraz zasady obliczania godzin dydaktycznych. Wysokość pensum dydaktycznego została określona w sposób zgodny z art. 130 ust. 3 przywołanej ustawy.

Rektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy, co jest zgodne z przepisami art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Rektor wypełnił wynikający z przepisów art. 35 ust. 1. wyżej wymienionej ustawy obowiązek przekazania Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego rocznego sprawozdania z działalności Uczelni wraz z informacją dotyczącą obsady kadrowej na prowadzonych kierunkach studiów. Opłaty za wydawane dokumenty zostały ustalone przez Rektora zgodnie z ustaleniami § 20 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji

przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.).

Rada Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego działa w zakresie swoich kompetencji, stosownie do przepisów ustawy oraz Statutu. Tryb zwoływania posiedzeń i pracy Rady określają § 52 oraz załącznik nr 6 do Statutu. Zgodnie ze Statutem posiedzenia zwyczajne zwołuje Dziekan raz w miesiącu, z wyłączeniem okresów wolnych od zajęć dydaktycznych. Posiedzenia Rady Wydziału odbywają się regularnie. Skład Rady Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego powinien w pełni odpowiadać przepisom art. 67 ust. 4 ustawy – **Prawo o szkolnictwie wyższym** oraz § 50 statutu. Procentowy udział studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wymaga dostosowania do zapisów ustawowych. Obecnie w skład Rady Wydziału wchodzi 13 przedstawicieli studentów co stanowi tylko 13,1% ogólnego składu rady (99 członków).

Dziekan Wydziału jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy. Podczas analizy dokumentacji stwierdzono, iż sprawy, którymi się zajmował odpowiadały jego ustawowym i statutowym kompetencjom. Określił, zgodnie z art. 130 ust. 5 przywołanej ustawy, szczegółowy zakres wymiar obowiązków nauczycieli akademickich.

Ocenie poddano także **Regulamin studiów**, **Regulamin przyznawania pomocy materialnej** dla studentów Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, zapisy umowy student-uczelnia, wysokość opłat pobieranych przez Uczelnię za wydawane dokumenty oraz uchwałę Senatu w sprawie powołania Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów. Wymienione uregulowania i zapisy zostały generalnie ocenione pozytywnie. Korekty wymaga wyłącznie jeden z zapisów w regulaminie przyznawania pomocy materialnej.

■ Organy kolegalne i jednoosobowe Uczelni i Wydziału podejmują decyzje zgodnie ze swoimi ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez Ustawę. Procentowy udział studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wymaga pełnego dostosowania do zapisów ustawowych. Korekty wymaga jeden z zapisów w regulaminie przyznawania pomocy materialnej.

Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów Uczelni zawarto w **Załączniku Nr 2**.

3. Wydział i jego struktura organizacyjna

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny jest bardzo dużą i silną jednostką w obszarze reprezentowanych dyscyplin. Komisja Badań na Rzecz Rozwoju **Rady Nauki** przyznała Wydziałowi **pierwszą kategorię** w grupie jednostek jednorodnych N8 „*Nauki rolnicze i leśne*”. Kształcenie studentów i prowadzenie badań naukowych odbywa się w poprzez dwa instytuty oraz jedenaście katedr. W ich ramach działają zakłady, pracownie, laboratoria. W ramach Wydziału wyodrębniono: ● Instytut Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska, ● **Instytut Inżynierii Rolniczej** (z zakładami: *Eksploatacji Ciągników i Maszyn Rolniczych, Mechanizacji Produkcji Zwierzęcej, Maszynoznawstwa i Techniki Ciepłej, Budowy Maszyn i Pojazdów Rolniczych, Podstaw Techniki*), ● Katedra Botaniki i Ekologii Roślin, ● Katedra Ekonomii i Zarządzania, ● Katedra Fizyki i Biofizyki, ● Katedra Genetyki, Hodowli Roślin i Nasiennictwa, ● Katedra Kształtowania Agroekosystemów, ● Katedra Łąkarstwa i Kształtowania Terenów Zieleni, ● Katedra Nauk Humanistycznych, ● Katedra Ochrony Roślin, ● Katedra Ogrodnictwa, ● Katedra Szczegółowej Uprawy Roślin, ● Katedra Żywienia Roślin. W strukturze organizacyjnej wyodrębniono Wydziałowe Biuro Praktyk oraz Rolniczy Zakład Doświadczalny Swojec i Stację Badawczą – Dydaktyczną w Pawłowicach.

Bezpośrednio z wizytowanym kierunkiem związana jest tylko jedna, ale bardzo duża jednostka - **Instytut Inżynierii Rolniczej**. Kilka zespołów badawczych **Wydziału** i osób w innych katedrach jest jednak także związanych z ocenianym kierunkiem studiów, lub specjalnościami w obrębie tego kierunku. Na Wydziale prowadzone są zaawansowane badania w zakresie *inżynierii rolniczej*, dyscypliny związane bezpośrednio z wizytowanym kierunkiem.

■ Struktura organizacyjna Wydziału jest oparta na dużych jednostkach organizacyjnych (instytutach i katedrach). Struktura jest dostosowana do prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, także wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna**. Na Wydziale wyodrębniono **Instytut Inżynierii Rolniczej** prowadzący badania naukowe w obrębie kierunku oraz oferowanych specjalności. Zapewnia realizację zadań dydaktycznych wizytowanego kierunku.

4. Liczba studentów oraz udział studentów stacjonarnych

Liczbę studentów i uczestników studiów doktoranckich Uczelni i Wydziału, według stanu w dniu wizytacji, z rozbiciem na formy kształcenia (stacjonarne bądź niestacjonarne) zawarto w tabeli 1.

Tabela nr 1

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	7663	2406	250	55
Studia niestacjonarne	2536	601	-	-
Razem	10199	3007	250	55

Osoby studiujące w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią ok. 75% ogółu. Proporcje w jednostce kształtują się podobnie - studenci stacjonarni stanowią 80% ogółu studentów.

■ Uczelnia spełnia wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy **Prawo o szkolnictwie wyższym** (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.), zgodnie z którym w uczelni publicznej liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych.

5. Prowadzone na Wydziale kierunki studiów i dotychczasowe wyniki ich ocen, a także uprawnienia do nadawania stopni naukowych i prowadzone studia doktoranckie

Wydział prowadzi kształcenie na pięciu kierunkach studiów: ● ochrona środowiska, ● ogrodnictwo, ● rolnictwo, ● **technika rolnicza i leśna** oraz ● ekonomia. Studia na kierunku **technika rolnicza i leśna** prowadzone są jako: ● stacjonarne, 7-semesteralne studia pierwszego stopnia (inżynierskie), ● stacjonarne, 3-semesteralne studia drugiego stopnia (magisterskie), ● niestacjonarne, 8-semesteralne studia pierwszego stopnia (inżynierskie), ● niestacjonarne, 3-semesteralne studia drugiego stopnia (magisterskie). Kształcenie realizowane jest obecnie w dwóch specjalnościach: *inżynieria rolnicza i leśna* oraz *inżynieria rolno-spożywcza*. Od roku akademickiego 2009/2010 zaprzestano realizacji specjalności *technika motoryzacyjna w inżynierii rolniczej*, ponadto na studiach II stopnia zakończono także realizację specjalności *informatyka w inżynierii rolniczej*. Cztery kierunki studiów były oceniane przez Państwową Komisję Akredytacyjną (trzy z nich oceniane dwukrotnie) i posiadają pozytywne oceny akredytacyjne na pełen okres: ● ochrona

środowiska (następna ocena w roku akad. 2015/2016), ● ogrodnictwo (następna ocena w roku akad. 2015/2016), ● rolnictwo (następna ocena w roku akad. 2014/2015) oraz ● **technika rolnicza i leśna** (do roku akademickiego 2009/2010). Kierunek ● ekonomia nie był dotychczas oceniany przez PKA (pierwszy cykl kształcenia). Szczegółowe informacje o dotychczasowych wynikach akredytacji powyższych kierunków studiów zawiera dodatkowy **Załącznik Nr I a**.

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny posiada **uprawnienia** do nadawania stopnia naukowego **doktora nauk rolniczych** w trzech dyscyplinach: **agronomia, inżynieria rolnicza i ogrodnictwo**, oraz do nadawania stopnia **doktora habilitowanego nauk rolniczych** w dwóch: **agronomia i inżynieria rolnicza**. Na Wydziale prowadzone są studia doktoranckie (studia trzeciego stopnia), stacjonarne i niestacjonarne, w dziedzinie **nauk rolniczych** w trzech dyscyplinach: ● **agronomia**, ● **inżynieria rolnicza** oraz ● **ogrodnictwo**.

6. Liczba studentów ocenianego kierunku

Liczbę studentów ocenianego kierunku studiów, z rozbićciem na poziomy i formy studiów oraz lata zestawiono w tab.2.

Tabela nr 2

Forma i poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopień	I	47	-	47
	II	48	-	48
	III	63	7	70
	IV	-	16	16
II stopień	I	48	11	59
	II	45	20	65
Razem		251	54	305

■ Oceniany kierunek **technika rolnicza i leśna** jest dla Wydziału bardzo ważny, ale jego studenci stanowią tylko ok. 10% studentów Wydziału, a na Uczelni tylko ok. 4 %. Udział tego kierunku dla Wydziału i Uczelni jednak systematycznie maleje, choć dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie tymi studiami, utrzymujące się od kilku lat na zbliżonym poziomie. Takie tendencje w najbliższych latach mogą się utrzymać. Wzrasta także przewaga studiów stacjonarnych i taka tendencja występuje również w Uczelni. Studenci stacjonarni stanowią obecnie ok. 82 % ogółu studiujących na ocenianym kierunku.

Wnioski

Uczelnia dobrze wypełnia swą misję. Ma uznaną i znaczącą pozycję na rynku edukacyjnym wśród średnich uczelni publicznych o podobnym charakterze. Wizytowany kierunek mieści się w misji Uczelni. Zagadnienia jakości kształcenia są dostrzegane i umieszczone w strategii Uczelni. Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni i Wydziału podejmują decyzje zgodnie ze swoimi kompetencjami. Wywiązują się również z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez ustawę. Procentowy udział studentów i doktorantów w Radzie Wydziału wymaga dostosowania do zapisów ustawowych. Struktura organizacyjna jest dostosowana do prowadzonych na Wydziale kierunków studiów, także wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna**. Na Wydziale wyodrębniono **Instytut Inżynierii Rolniczej** prowadzący badania naukowe w obrębie ocenianego kierunku oraz

oferowanych specjalności. Zapewnia realizację zadań dydaktycznych wizytowanego kierunku. Uczelnia spełnia wymagania dla uczelni publicznych określone w art. 163 ust. 2 ustawy, gdyż liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych jest wyższa od niestacjonarnych. Oceniany kierunek jest dla Wydziału bardzo ważny, ale jego studenci stanowią tylko ok. 10% studentów jednostki. Dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie tymi studiami, utrzymujące się od kilku lat na zbliżonym poziomie. Wzrasta także przewaga studiów stacjonarnych. Takie tendencje w najbliższych latach mogą się utrzymać.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja

Nazwa wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** jest zgodna z wykazem kierunków zawartych w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 13 czerwca 2006 r. w sprawie nazw kierunków studiów (Dz. U. Nr 121, poz. 838 z późn. zm.) i jest umieszczona pod pozycją **100** załączonego do rozporządzenia wykazu.

Na wizytowanym kierunku prowadzone są obecnie wyłącznie studia dwustopniowe oparte na standardach z 2007 roku, zarówno stacjonarne i niestacjonarne. Rekrutacja odbywa się na kierunek studiów. Studia I stopnia trwają 3,5 roku (stacjonarne), lub 4 lata (niestacjonarne) i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego inżyniera. Studia II stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) trwają 1,5 roku i kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Kształcenie realizowane jest obecnie w dwóch specjalnościach:

- **inżynieria rolnicza i leśna**

oraz

- **inżynieria rolno-spożywcza.**

Od roku akademickiego 2009/2010 zaprzestano bowiem naboru na specjalność **technika motoryzacyjna w inżynierii rolniczej**, a ponadto na studiach II stopnia zakończono także realizację specjalności **informatyka w inżynierii rolniczej** (ostatni rocznik).

Pewne zastrzeżenia można sformułować do nazwy specjalności **inżynieria rolnicza i leśna**, która może sugerować zakres wiedzy szerszy niż nazwa kierunku. Warto to przeanalizować i stosownie skorygować.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta

1.1. Zgodność sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi deskryptorami efektów kształcenia

Stwierdzono zgodność określonej na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym dla kierunku **technika rolnicza i leśna** sylwetki absolwenta z obowiązującymi w tym zakresie standardami. W sposób czytelny rozdzielono poszczególne stopnie kształcenia oraz zakres obowiązującej na tych stopniach wiedzy. Z analizy programów realizowanych przedmiotów wynika, że umożliwiają one łatwe dostosowanie absolwenta do potrzeb zmieniającego i wymagającego ciągłej aktualizacji rynku pracy. Specjalności zasadniczo odpowiadają ocenianemu kierunkowi, skonstruowane są poprawnie, a swoim zakresem wyraźnie go profilują. Ponieważ integralną częścią programu kształcenia są praktyki, to absolwenci uzyskują też umiejętności praktyczne.

Studia I stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne). Przedstawiony opis sylwetki absolwenta kierunku **technika rolnicza i leśna** (*Raport samooceny*, s.30) nawiązuje do treści zawartych

w standardzie kształcenia, wzbogacając je poprzez specjalności. Absolwent jest przygotowany do wykonywania zadań inżynierskich ukierunkowanych na potrzeby gospodarki żywnościowej i leśnej. Posiada umiejętności w zakresie eksploatacji obiektów technicznych, a także nadzorowania procesów oraz systemów produkcyjnych i eksploatacyjnych występujących w rolnictwie, przemyśle rolno-spożywczym i leśnictwie. Absolwenci są przygotowani do pracy w przedsiębiorstwach produkcyjnych oraz w jednostkach usługowych i doradczych rolnictwa, a także w jednostkach gospodarczych i administracyjnych, w których niezbędna jest wiedza techniczna, rolnicza, informatyczna oraz umiejętności organizacyjne. Interdyscyplinarny charakter wykształcenia umożliwia absolwentom pracę w różnych działach produkcji rolniczej. Analiza programów nauczania (studiów stacjonarnych i niestacjonarnych), sposobu przekazywania i egzekwowania treści programowych, metod ćwiczenia umiejętności zawodowych, pozwala na stwierdzenie, że umożliwiają one realizację deklarowanych celów kształcenia oraz nabycie niezbędnych kompetencji. Studia kończą się uzyskaniem tytułu inżyniera. Wprowadzone specjalności, mieszczące się w obszarze kierunku studiów, profilują sylwetki absolwentów.

Studia II stopnia (studia stacjonarne i niestacjonarne). Sylwetka absolwenta jest zasadniczo zgodna ze standardami. Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra inżyniera, posiada *„rozszerzoną, w stosunku do studiów pierwszego stopnia, wiedzę z inżynierii biosystemów i układu „gleba-maszyna-roślina” umożliwiającą formułowanie i rozwiązywanie problemów technicznych związanych z gospodarką żywnościową, poza żywnościową produkcją surowcową rolnictwa, infrastrukturą wsi oraz gospodarką leśną”*. Jest przygotowany do prowadzenia badań z zakresu inżynierii rolniczej jak również prac projektowych z zakresu systemów technicznych i infrastruktury technicznej obszarów wiejskich. Zaś *„interdyscyplinarne wykształcenie absolwentów pozwala im podejmować pracę w sektorach: produkcji rolniczej, usług technicznych, przemyśle spożywczym, zakładach produkcyjnych maszyn rolniczych, leśnych i przemysłu spożywczego oraz placówkach doradztwa rolniczego, administracji państwowej i terenowej”*. Student ma obecnie możliwość wyboru jednej z dwóch specjalności (realizację trzeciej właśnie zakończono), co różnicuje sylwetkę absolwentów predysponując ich do podejmowania pracy w różnych obszarach życia gospodarczego. Opracowane programy nauczania i sposoby ich realizacji umożliwiają osiągnięcie deklarowanych celów kształcenia oraz oczekiwanych kompetencji.

■ Analiza **celów kształcenia i deklarowanych kompetencji** absolwenta wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** wykazuje zgodność z przedstawioną w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166 z późn. zm.) dla tego kierunku studiów (Załącznik nr 100). Sylwetki absolwentów, zarówno studiów pierwszego jak i drugiego stopnia są zasadniczo zgodne ze standardami. Utworzone i realizowane specjalności mieszczą się w obrębie wizytowanego kierunku studiów. Przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetkach absolwenta, w tym szczegółowej i specyficznej wiedzy oraz umiejętności dotyczących realizowanych specjalności. Kompetencje ogólne i szczegółowe, które uzyskują absolwenci wizytowanego kierunku w realizowanych specjalnościach odnoszą się do zdobytej wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej

wiedzy, dokonywania właściwych ocen i formułowania sądów dotyczących kierunku i specjalności. Uzyskiwane w procesie kształcenia kompetencje umożliwiają właściwe komunikowanie się z otoczeniem, jak również ustawiczne doksztalcanie przez całe życie.

1.2. Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów

Rekrutacja przeprowadzana jest raz w roku w ramach ustanowionych dla kierunku limitów przyjęć. Na **studia I stopnia** przyjmowane są osoby, które legitymują się świadectwem dojrzałości, a na maturze zdawali *język polski* i *język obcy*, oraz przynajmniej jeden na następujących przedmiotów: *matematyka*, *fizyka z astronomią*, *biologia*, *chemia* (na poziomie podstawowym lub rozszerzonym). Bez postępowania kwalifikacyjnego przyjmowani są finaliści i laureaci olimpiad i zdefiniowanych konkursów. Wydziałowa Komisja Rekrutacyjna ustala listę przyjętych na studia na podstawie kolejności wynikającej z obliczenia punktacji za egzamin maturalny. Postępowanie kwalifikacyjne nie odbiega od obowiązujących na innych kierunkach. Pojawiają się jednak problemy z malejącym naborem i pełnym wypełnieniem limitu przyjęć na wizytowanym kierunku. Nie są zatem ustanawiane (przed rekrutacją) sztywne minima punktowe dopuszczające do studiów. Trudno zatem mówić o istotnej selekcji kandydatów. Około 20% przyjętych na kierunek, studiów tych nie podejmuje. Warunkiem przyjęcia na **studia II stopnia**, stacjonarne i niestacjonarne, jest dyplom ukończenia studiów kierunkowych lub pokrewnych. Za kierunek pokrewny uważa się taki, na którym standardy nauczania są zbieżne ze standardami wybranego kierunku (decyzje podejmuje dziekan). Także na studiach II stopnia nie ustanawia się minimalnej oceny z dyplomu czy studiów pierwszego stopnia. Jedynie w wypadku większej liczby kandydatów niż limit miejsc możliwe jest zastosowanie przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną dodatkowych kryteriów określonych przez Radę Wydziału (ocena z dyplomowego egzaminu inżynierskiego, oceny z przedmiotów kierunkowych czy znajomość języków obcych). Także na studiach II stopnia problemem jest wypełnienie limitu.

■ Postępowanie rekrutacyjne jest zgodne z uregulowaniami prawnymi. Nie odbiega od obowiązujących na innych kierunkach. Trudno jednak mówić o selekcji kandydatów, problemem jest raczej wypełnienie limitów, a na studiach niestacjonarnych zapewnienie odpowiedniej liczby przyjętych, aby studia takie uruchomić.

1.3. Ocena realizacji programu studiów

Plany studiów i programy nauczania kierunku **technika rolnicza i leśna** zostały opisane i przeanalizowane w **Raporcie samooceny** (11 stron tekstu, od s.31 do s.34, w tym 5 tabel i zestawień porównawczych oraz w załączniku nr 5 obejmującym plany studiów i programy nauczania (sylabusy) wraz z uchwałami właściwych organów kolegialnych oraz decyzją o utworzeniu kierunku). Kształcenie na ocenianym kierunku jest na bieżąco dostosowywane do obowiązujących standardów. Wprowadzane kolejne korekty i zmiany w programach powodowały pewne trudności organizacyjne. Na studiach stacjonarnych I i II stopnia realizowane są 3 specjalności: • *inżynieria rolnicza i leśna*; • *inżynieria rolno-spożywcza*; • *technika motoryzacyjna w inżynierii rolniczej* (zaprzestano jej naboru). Ponadto, na studiach II stopnia na II roku realizowana jest ostatni, likwidowana specjalność • *informatyka w inżynierii rolniczej*. Realizowane przedmioty zarówno w grupie treści podstawowych, kierunkowych, jak i do wyboru odzwierciedlają cele sformułowane w sylwetce absolwenta oraz umożliwiają uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji. Spełniają wszystkie wymagania określone w standardach. Gwarantują

w pełni należyte przygotowanie absolwentów kierunku **technika rolnicza i leśna**, z jednoczesną możliwością dostosowywania swoich umiejętności do wymagań pracodawców w zmieniających się warunkach gospodarki rynkowej.

Studia I stopnia (inżynierskie) oparte są na standardach z 2007 roku. Studia **stacjonarne** prowadzone są jeszcze w trzech specjalnościach (na jedną z nich zaprzestano rekrutacji) i trwają 7 semestrów. Realizuje się 2400 godzin zajęć, w tym przedmioty podstawowe stanowią 285 godzin, przedmioty kierunkowe 1095 godzin, przedmioty do wyboru 690 godzin i inne 330 godzin. Udział wykładów wynosi 45,6%, a ćwiczeń (różne formy prowadzenia) 54,4%. Zwraca uwagę duża liczba treści do wyboru (poprzez specjalności i przedmioty wybieralne), znacznie większa niż wymagane standardami 30% zajęć dydaktycznych. Studia **niestacjonarne** trwają 8 semestrów, obejmują treści i formy kształcenia zgodne z programem studiów stacjonarnych. Plan obejmuje łącznie 1440 godzin zajęć w tym 256 godzin przedmiotów podstawowych, 477 godzin przedmiotów kierunkowych, 448 godzin przedmiotów do wyboru oraz 259 innych. W planie studiów wykłady stanowią 45% zajęć, ćwiczenia 55%. Plan studiów obejmuje wszystkie wymienione w standardach przedmioty i treści programowe im przypisane oraz wymaganą liczbę godzin zajęć. **Studia II stopnia** (magisterskie) oparte są na standardach z 2007 roku i trwają 3 semestry. Prowadzone są jeszcze w czterech specjalnościach (dwie, z różnych względów, nie są już uruchamiane). Studia **stacjonarne** obejmują 900 godzin zajęć, w tym przedmioty podstawowe stanowią 75 godzin, przedmioty kierunkowe 315 godzin, przedmioty do wyboru 300 godzin i inne 210 godzin. Udział wykładów wynosi 40%, a ćwiczeń (różne formy prowadzenia) 60%. Zapewniona jest duży wymiar treści do wyboru (ponad wymagane standardami 30 %). Studia **niestacjonarne** trwają także 3 semestry. Na studiach niestacjonarnych II stopnia realizowanych jest 900 godzin zajęć, w tym przedmioty podstawowe stanowią 75 godzin, przedmioty kierunkowe 315 godzin, przedmioty do wyboru 300 godzin i inne 210 godzin. Udział wykładów wynosi 40%, a ćwiczeń (różne formy prowadzenia) 60%. Zapewniono duży wymiar treści do wyboru.

Realizacja programu studiów jest zgodna z deklarowanymi celami kształcenia. Przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie deklaracji sformułowanych w sylwetce absolwenta dla kierunku i wzbogaconych zapisami dla poszczególnych specjalności. Plan studiów ma właściwą strukturę dla zapewnienia odpowiednich kwalifikacji absolwenta. Z analiza planów i programów oraz treści sylabusów poszczególnych przedmiotów wynika, że generalnie zarówno dobór przedmiotów jak i ich wymiar odpowiada standardom, zapewnione są odpowiednie treści kierunkowe i specjalnościowe. Pod względem liczby godzin przedmioty wymienione w standardach są realizowane zgodnie ze standardami lub z pewnym nadmiarem. Na studiach I i II-stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych zajęcia prowadzone są w formie: wykładów i różnorodnych ćwiczeń (audytoryjnych, laboratoryjnych, projektowych i seminaryjnych). Udział poszczególnych rodzajów zajęć generalnie spełnia standardy w zakresie udziału aktywnych form nauczania. Zapewniono inżynierski charakter studiów pierwszego stopnia.

■ Analiza przedstawionych planów studiów i zapisów treści programowych w sylabusach wykazała, że realizowana jest odpowiednia liczba godzin zajęć ogółem, zarówno na studiach stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Realizowane są wszystkie zapisane w standardach grupy przedmiotów, w wymaganej liczbie godzin. Realizowane są wymagane standardami treści programowe. Sekwencja przedmiotów nie była kwestionowana. Poprzez specjalności i przedmioty wybieralne zapewniono odpowiedni udział treści do wyboru przez studentów, wyraźnie większy niż

wymagane standardami 30%.

1.4. Ocena systemu ECTS

Na wizytowanym kierunku **technika rolnicza i leśna** istnieje system przenoszenia osiągnięć studenta oparty na punktach ECTS. Na studiach I stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, studenci gromadzą łącznie 210 punktów ECTS, zaś na studiach II stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych gromadzą łącznie 90 punktów. Liczba punktów ECTS przyporządkowana poszczególnym treściom kształcenia generalnie odzwierciedla nakład pracy studenta (w czasie zajęć w Uczelni, jak i jego pracę własną) oraz zakres nabytych umiejętności i kompetencji. Przyjęto, że na 1 punkt ECTS składa się 25-30 godzin pracy własnej studenta. Dla przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych mieszczą się one w przedziale od 2 do 16 punktów.

■ Istnieje system przenoszenia osiągnięć studenta oparty na punktach ECTS. Spełnia on stosowne wymagania formalne i merytoryczne.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej

Dostęp do informacji związanych z tokiem studiów jest odpowiedni i wystarczający. W budynku wizytowanego Wydziału znajdują się tablice z ogłoszeniami dla studentów, na których są umieszczane niezbędne informacje. Istotne ogłoszenia umieszczane są także na stronach internetowych. Studenci są informowani o sposobach zaliczania zajęć. Rozkład zajęć został pozytywnie oceniony przez studentów. Dla sprawnej **obsługi administracyjnej studentów** godziny otwarcia Dziekanatu są w ich ocenie zbyt krótkie. Dziekanat jest dostępny dla studentów od poniedziałku do piątku w godzinach od 11⁰⁰ do 14⁰⁰ oraz na dyżurach w soboty od 11⁰⁰ do 13⁰⁰. Praca Dziekanatu została natomiast oceniona pozytywnie. Studenci są informowani w jakich godzinach odbywają się konsultacje. Studenci pozytywnie ocenili **dostępność prowadzących** zajęcia (na dyżurach oraz kontakty w formie elektronicznej). Opieka dydaktyczna i dostępność materiałów dydaktycznych należy ocenić jako poprawne. **Dostęp do komputerów i Internetu** został dobrze oceniony. Wydział posiada pracownie komputerowe, w czytelni bibliotecznej są także dostępne komputery, z których mogą korzystać studenci. Na Uczelni działa bezprzewodowa sieć internetowa. Studenci korzystając z biblioteki mogą zamówić książki z elektronicznego katalogu dostępnego przez Internet.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów

Nabytą przez studentów, wymaganą programem studiów wiedzę, sprawdza się za pomocą prac kontrolnych, testów, oceny projektów, zaliczeń pisemnych i ustnych. Zgodnie z **Regulaminem studiów** warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Egzaminy swym zakresem obejmują materiał przedstawiony na wykładach, ćwiczeniach, zajęciach praktycznych, a także podczas samodzielnej pracy. Weryfikacja etapowych osiągnięć studenta nie odbiega zatem od powszechnie stosowanych. Warto jednak zwrócić uwagę, że wiele zajęć laboratoryjnych i projektowych wymaga sporządzenia sprawozdania mającego formę obliczeniową czy obliczeniowo-projektową (np. z takich przedmiotów jak: *elektrotechnika i elektronika, technika cieplna, automatyka czy fizyka*) i jego zaliczenia. Na *podstawach konstrukcji maszyn* wykonują projekty 2 lub 3 podstawowych podzespołów maszyn rolniczych (wykorzystując oprogramowanie

typu AutoCad). W dużej części wykorzystywana jest tam praca własna studenta wspomagana przez prowadzących zajęcia.

Jednak ani w **Regulaminie studiów**, ani w **Raporcie Samooceny** nie ma bliższych informacji o sposobie weryfikacji wiedzy i umiejętności absolwenta zakładanych w sylwetce absolwenta, czy też zasad gromadzenia (przechowywania) prac przejściowych i egzaminacyjnych. Na kwestie oceny (kompleksowych) efektów kształcenia Uczelnia powinna kłaść większy nacisk. Program studiów, treści kształcenia w przedmiotach oraz stosowane metody dydaktyczne są oceniane w ramach wdrożonego systemu zapewnienia jakości (por. cz. III niniejszego raportu). Należy je także wyraźnie analizować pod kątem ukształtowania określonych w sylwetce absolwenta postaw.

■ Uczelnia powinna kłaść zdecydowanie większy nacisk na kwestie weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów pod kątem zapewnienia wiedzy, umiejętności i postaw zakładanych w sylwetce absolwenta.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Analizę przyczyn odsiewu studentów wizytowanego kierunku **technika rolnicza i leśna** przedstawiono w **Raporcie samooceny** (tabela 4.7.1, s.36). Tabela dotyczy poszczególnych lat studiów, formy i stopnia kształcenia. Za najistotniejszą przyczynę odsiewu studentów, głównie na pierwszym roku studiów uważa się słaby poziom przygotowania i zaległości z przedmiotów podstawowych (takich jak: *matematyka*, *fizyka* czy *chemia*). Uniemożliwia to pokonanie przez studentów bariery zaliczenia tych przedmiotów na studiach. Nieliczni natomiast nie potrafią sprostać nowemu systemowi nauki na studiach i nie umieją odnaleźć się w warunkach dużej aglomeracji. Na starszych latach część studentów rezygnuje z nauki z powodów materialnych – są zmuszeni do podejmowania pracy zarobkowej. Największy problem występuje na studiach stacjonarnych I stopnia, gdzie z danych przedstawionych za rok akademicki 2008/09 wynika, że po I roku studiów zostało skreślonych 56 studentów co stanowi 53,8% przyjętych na I rok studentów. Ponadto studiów nie podejmuje ok. 20% przyjętych. Na starszych latach skreślenia są sporadyczne. I tak w analizowanym roku akademickim skreślenia kształtują się następująco: II rok 1 osoba, III rok 1 osoba, a na IV roku 2 osoby. Na pozostałych stopniach i formach studiów odsiew jest minimalny.

■ Odsiew studentów z powodu niezadawalających wyników w nauce występuje głównie na pierwszym roku studiów. Za najistotniejszą przyczynę odsiewu uważa się słaby poziom przygotowania i zaległości z przedmiotów podstawowych.

2.3. Ocena zasad dyplomowania oraz prac dyplomowych

Zasady dyplomowania reguluje **Regulaminu studiów** w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu – tekst jednolity wprowadzony obwieszczeniem Rektora UP we Wrocławiu z dnia 21 maja 2009 r. (Rozdziały 21, 22 i 23) oraz obowiązujący na Wydziale **Regulamin wyboru i realizacji prac dyplomowych na studiach stacjonarnych**. Pracę dyplomową na studiach pierwszego stopnia stanowi praca inżynierska, a na studiach drugiego stopnia magisterska.

Zasady wyboru tematów i kierujących pracami oraz terminarz realizacji są jasno i jednoznacznie określone. Student może wpływać na wybór tematu i opiekuna, uwzględniane są jego zainteresowania. Temat pracy musi być uzgodniony nie później niż rok przed ukończeniem

studiów. Tematy zatwierdza Dziekan. Przy ich ustaleniu brane są pod uwagę zainteresowania studenta. Wybór poprzedzony jest informacją z zakładów o tematyce realizowanych prac dyplomowych na spotkaniach ze studentami. Według cytowanego *Regulaminu wyboru...* (§ 2 pkt 1) tematy prac inżynierskich zgłaszane są do Prodziekana kierunku TRiL do 15 grudnia. Ostateczny termin wyboru tematów i ich uzgodnienie z opiekunami odbywa się do 15 stycznia. Studentom, którzy nie dokonali wyboru temat zostaje wskazany przez Prodziekana. Profesorowie i doktorzy habilitowani mogą prowadzić jednorazowo maksymalnie 6 prac, a doktorzy 3 prace. Podobnie określone są zasady realizacji prac magisterskich. Propozycje tematów są zgłaszane do 15 stycznia, wybór temat i jego uzgodnienie z opiekunami do 15 lutego, a kierownicy jednostek przekazują prodziekanowi listy studentów z uzgodnionymi tematami prac i nazwiskami promotorów do końca lutego. Profesorowie i doktorzy habilitowani mogą prowadzić jednorazowo maksymalnie 4 prace, a doktorzy 2 prace. Dziekan (zgodnie z § 49 pkt 3 Statutu) – po zaopiniowaniu przez Radę Wydziału – może upoważnić do kierowania pracą dyplomową nauczyciela akademickiego z macierzystej Uczelni lub specjalistę spoza Uczelni co najmniej ze stopniem doktora. Pracę inżynierską należy złożyć przynajmniej dwa tygodnie przed egzaminem dyplomowym, natomiast magisterską nie później niż do dnia 30 czerwca na studiach kończących się w semestrze letnim oraz do 31 marca na studiach kończących się w semestrze zimowym. Oceny prac dokonuje opiekun oraz recenzent powoływany przez Dziekana.

Prace magisterskie. Do szczegółowej analizy wybrano losowo 16 prac magisterskich. Prace były różnorodne tematycznie, w całości dotyczyły problematyki inżynierii rolniczej, co odpowiada wprost wizytowanemu kierunkowi studiów. Prace były w większości eksperymentalne, ale także polegające na wykorzystaniu zasad modelowania i symulacji komputerowej czy też stanowiły opracowanie wyników przeprowadzonych badań ankietowych. Nie było wśród nich prac o charakterze opisowym lub przeglądowym. Sformułowany cel i zakres prac odpowiadał tematowi określone w tytule. Nie zakwestionowano poziomu żadnej z prac, ani ich ocen. W większości były to prace dobre i lepsze niż dobre, ale były także bardzo dobre i przeciętne. Prace oceniane były poprawnie. Nie stwierdzono istotnych różnic pomiędzy pracami realizowanymi na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. W niektórych pracach występowały drobne niedociągnięcia edytorskie, korektorskie czy stylistyczne. **Prace inżynierskie** na wizytowanym kierunku studiów nie były uprzednio realizowane (na studiach niestacjonarnych). Na podstawie przedstawionej tematyki realizowanych obecnie prac inżynierskich można stwierdzić, że mieszczą się one w zakresie wizytowanego kierunku. Szczegóły dotyczące przeanalizowanych prac magisterskich zawarto w **załączniku Nr 3**.

Egzamin dyplomowe i zasady ich odbywania oraz ustalania oceny ze studiów są jasno zdefiniowane i nie odbiegają od powszechnie stosowanych. Egzamin inżynierski może być egzaminem ustnym lub pisemnym, o tym decyduje Rada Wydziału (§ 49 pkt 6 Statutu), natomiast egzamin magisterski jest egzaminem ustnym (§ 56 pkt 1). Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie wszystkich wymagań wynikających z planu studiów oraz uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej. Egzamin odbywa się przed komisją powołaną przez Dziekana. W skład wchodzi: Dziekan lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki, opiekun naukowy dyplomanta oraz recenzent. Egzamin dyplomowy trwa około 20-30 minut, podczas którego student przedstawia wykonaną pracę dyplomową, a po tym następują pytania egzaminacyjne. Końcowa ocena ze studiów stanowi 1/2 średniej arytmetycznej wszystkich ocen

wpisanych do indeksu (z wyjątkiem oceny z wychowania fizycznego), obliczonej obecnie zgodnie z § 38 Statutu Uczelni, 1/4 średniej arytmetycznej ocen z pracy dyplomowej oraz 1/4 średniej arytmetycznej ocen z egzaminu dyplomowego. Jeśli uzyskana suma nie przekracza 3,24 wówczas na dyplomie wpisywana jest ocena – dostateczny, od 3,25 do 3,74 na dyplomie wpisywana jest – dostateczny plus, od 3,75 do 4,24 na dyplomie wpisywana jest – dobry, od 4,25 do 4,50 na dyplomie wpisywana jest – dobry plus, a powyżej 4,71 ocena - bardzo dobry.

Przeprowadzono analizę protokołów egzaminu dyplomowego magisterskiego oraz napisanych przez kierującego pracą i recenzenta opinii i ocen. Zadawane są zwykle 3, czasem 4 pytania. Egzaminy dyplomowe magisterskie (egzaminy dyplomowe inżynierskie odbędą się dopiero w nowym roku akademickim) wskazują na wyraźne ograniczenie obszaru dyskusji, która sprowadza się w większości przypadków do tematyki związanej z realizowaną pracą dyplomową. Przykładowo przy pracy dotyczącej wpływu wielokrotnych zagęszczeń gleby na zmiany jej zwężności wszystkie pytania koncentrowały się bardzo blisko wokół pracy (*kryteria podziału gleb; definicja i metody wyznaczania porowatości gleb; gęstość gleby – definicja i metody wyznaczania*), albo przy pracy dotyczącej analizy energetycznej systemów zasilania silników paliwem i powietrzem wszystkie pytania na egzaminie były także związane wprost z pracą (*jednostkowe zużycie paliwa; sposoby regulacji [silników]; podział układów zasilania silników*), itd. Stąd zapewne tak duża liczba bardzo wysokich ocen egzaminacyjnych. Egzaminy dyplomowe nie sprawdzają zatem jednoznacznie wiedzy kierunkowej dyplomanta, a powinny, koncentrowały się wokół tematyki pracy dyplomowej. Konieczne jest, aby egzaminy, zwłaszcza przyszłe egzaminy inżynierskie, sprawdzały wnikliwiej ogólną wiedzę kierunkową. Rada Wydziału dostrzegła ten problem i uchwałą z dnia 1 grudnia 2009 roku wprowadziła dwuetapowość zdawania egzaminu dyplomowego. Na egzaminie inżynierskim student powinien wykazać się wiedzą kierunkową, a w szczególności znajomością problematyki przedmiotów kierunkowych (pytania będą losowane). Będzie to warunkiem dopuszczenia do dalszej części egzaminu (prezentacja pracy inżynierskiej i dyskusja dotycząca pracy). Podobnie egzamin magisterski będzie dwustopniowy. Do prezentacji pracy dyplomowej magisterskiej student będzie dopuszczany dopiero po wykazaniu się wiedzą dotyczącą kierunku studiów, a w szczególności przedmiotów specjalizacyjnych.

■ Zasady wyboru tematów i kierujących pracami są jednoznacznie określone. Uwzględniane są zainteresowania studenta. Prace magisterskie były bardzo różnorodne w tematyce, ale mieściły się w obrębie kierunku. W zdecydowanej większości miały charakter badawczy, eksperymentalny. Prace były na ogół na dobrym lub lepszym niż dobry poziomie. Egzaminy dyplomowe magisterskie nie sprawdzają wiedzy kierunkowej dyplomanta. Należy zadbać, aby egzamin dyplomowy (zwłaszcza inżynierski) wyraźnie weryfikował wiedzę kierunkową absolwenta. Rada Wydziału zmieniła procedurę realizacji egzaminu dyplomowego (najpierw pytania kierunkowe, potem dyskusja nad pracą dyplomową), co powinno poprawić weryfikację wiedzy kierunkowej.

2.4. Ocena zdefiniowanych przez Uczelnię efektów kształcenia

Zdefiniowane przez Uczelnię efekty kształcenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia są prawidłowe i zgodne ze standardami kształcenia i realizowanym programem nauczania. Na studiach pierwszego stopnia dotyczą one nabycia niezbędnej wiedzy technicznej, rolniczej i informatycznej, umiejętności praktycznych dotyczących kierunku oraz umiejętności organizacyjnych, ponadto poszerzonej wiedzy i umiejętności stosownie do realizowanej

specjalności. Na studiach drugiego stopnia dotyczą zdecydowanie poszerzonej interdyscyplinarnej wiedzy umożliwiającej formułowanie i rozwiązywanie problemów objętych programem kierunkowym i specjalnościowym, do prowadzenia badań w szeroko rozumianej inżynierii rolniczej, a także podejmowania prac projektowych z zakresu systemów technicznych i infrastruktury technicznej obszarów wiejskich.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru

W procesie kształcenia na kierunku **technika rolnicza i leśna** stosowane są tradycyjne metody dydaktyczne: wykłady, ćwiczenia laboratoryjne, ćwiczenia audytoryjne, ćwiczenia terenowe, seminaria i praktyki zawodowe. W ramach pracy własnej studenci, szczególnie na latach starszych, wykonują projekty, związane z tematyką realizowanych przedmiotów. W trakcie studiów stosowane są różnorodne techniki kształcenia mające na celu przygotowanie absolwentów do samodzielnego rozwiązywania problemów związanych z szeroko pojętą produkcją rolniczą i umiejętności pracy w zespołach. Nie stosuje się bezpośrednio metod uczenia na odległość, głównie wynika to z braku większego zainteresowania studentów tą metodą. Preferowany jest system bezpośredniego kontaktu studenta z wykładawcą. Studenci sygnalizowali jednak potrzebę większej ilości zajęć praktycznych.

■ Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne, odpowiednie i dostosowane do specyfiki przedmiotów.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów

Sylabusy przedmiotów, zarówno tych występujących w planach i programach studiów opartych uprzednio na standardach z 2002 r., jak i obecnych opartych na standardach z 2007 r. zostały przygotowane i zawierają na ogół wymagane informacje. Dokonano dokładniejszej analizy sylabusów opartych na aktualnie obowiązujących standardach i dotyczących realizowanego planu i programu studiów i nie stwierdzono uchybień. Sylabusy zawierają wszystkie niezbędne studentom informacje. Sylabusy dostępne są dla studentów w gablotach oraz u prowadzących zajęcia. Prowadzący na pierwszych zajęciach szczegółowo omawiają program przedmiotu, wymagania dotyczące warunków i sposobu zaliczeń wykładów i ćwiczeń oraz zalecaną literaturę.

■ Sylabusy zostały opracowane, są dostępne dla studentów i spełniają wymagania w zakresie zawartych w nich informacji.

3.3. Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

W procesie dydaktycznym na wizytowanym kierunku do praktyk studenckich przywiązuje się dużą wagę. Praktyki zostały opisane w **Raporcie samooceny** (s. 34-35) oraz w załączniku 15. Zostały opracowane szczegółowe regulaminy praktyk. Praktyki realizują zarówno studenci studiów stacjonarnych jak i niestacjonarnych. Organizacją praktyk zajmuje się powołane w 2005 roku Wydziałowe Biuro Praktyk. Nadzór na praktykami sprawuje wymienione Biuro oraz opiekunowie poszczególnych praktyk.

Celem praktyk jest przygotowanie do wykonywania zawodu oraz stworzenie warunków do rozwoju aktywności na rynku pracy. Studenci są delegowani do różnych zakładów, stosowanie

do swoich specjalności. W miarę możliwości studenci zapoznają się z elementami systemu zarządzania – schematem organizacyjnym, misją, organizacją stanowisk pracy, dyscypliną i kulturą pracy. Poznają zasady składania zamówień i realizacji zleceń, elementy logistyki, dystrybucji materiałów i usług, racjonalnego gospodarowania energią oraz nowoczesne technologie. Bardzo istotną rolę pełni zapoznanie się z zasadami bhp na stanowiskach warsztatowych.

W obowiązującym programie studiów realizowane są dwie praktyki. **Praktykę warsztatową** studenci odbywają po ukończeniu pierwszego roku studiów. Jest to 4-tygodniowa praktyka realizowana w terminie od 15.06 do 20.09 dla studentów studiów stacjonarnych i przed rozpoczęciem 3 semestru w terminie od 1.03 do 20.09 dla studentów studiów niestacjonarnych. Studenci zapoznają się z podstawowymi procesami obróbki materiałów, jak i procesami odtwórczych podzespołów maszyn i pojazdów rolniczych. Nadzór merytoryczny nad praktyką sprawuje opiekun praktyki – nauczyciel akademicki wyznaczony przez dziekana. Zespół odbył rozmowę z opiekunem i zapoznał się z dokumentacją tej praktyki. Druga z nich, **praktyka eksploatacyjna** trwa też 4-tygodnie i realizowana jest po 3 roku (po 6 semestrze w terminie od 15.06 do 20.09 dla studentów studiów stacjonarnych i przed rozpoczęciem 7 semestru w terminie od 1.03 do 20.09 dla studentów studiów niestacjonarnych). Jej celem jest poznanie praktyczne zasad organizacji pracy i wykorzystania środków produkcji podczas realizacji procesów technologicznych w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz zasad funkcjonowania firm z zakresu agrobiznesu i leśnictwa. W zależności od specjalności studenci zapoznają się z technologiami siewu, zbioru i przetwórstwa płodów rolnych, eksploatacją stosowanych maszyn i pojazdów, organizacją przedsiębiorstwa, funkcjonowaniem komórek projektowych wykorzystujących w swoich pracach wspomaganie komputerowe oraz obiegiem dokumentów. Nadzór merytoryczny sprawuje opiekun praktyki – nauczyciel akademicki wyznaczony przez dziekana. Dodatkowo studenci mają możliwość zdobywania uprawnień kombajnisty. Zespół wizytujący zapoznał się z pełną dokumentacją praktyk, która jest prowadzona należycie z dużą starannością. Zaliczenia obu praktyk odbywają się podobnie na podstawie: obecności potwierdzonej w dzienniczku praktyk, wpisów w dzienniku praktyk ze szczególnym uwzględnieniem tygodniowych kart pracy i dostarczonej przez studenta dokumentacji technicznej procesów technologicznych (całość materiałów jest weryfikowana przez opiekunów) oraz indywidualnej rozmowy zaliczeniowej prowadzonej przez opiekuna praktyk. Ostateczny termin zaliczenia praktyki upływa w dniu przewidzianym w terminie studiów. Zaliczenie jest potwierdzane przez opiekuna praktyk wpisem w indeksie i protokole zaliczenia praktyk.

■ Wymagane standardami praktyki są na wizytowanym kierunku prowadzone w zakładach odpowiednich do realizowanej specjalności. Ich czas trwania jest zgodny z wymaganiami standardów. Opracowane są programy praktyk. Praktyki są dobrze zorganizowane, prowadzone przez wyspecjalizowaną jednostkę Wydziału, właściwie realizowane i dokumentowane. Sposób zaliczenia praktyk podkreśla ich wagę w procesie kształcenia.

3.4. Ocena organizacji studiów

Stwierdzono, że organizacja studiów jest zasadniczo właściwa. Sylabusy przedmiotów są dostępne dla studentów, podobnie jak rozkłady zajęć. Liczebność grup studenckich nie budzi zastrzeżeń, a nauczyciele akademicki są dostępni w ramach konsultacji. W czwartek między godziną 12⁰⁰ – 13⁰⁰ nie mają planowanych żadnych zajęć dydaktycznych, co umożliwia szerszy kontakt ze studentami,

a także stwarza możliwości wspólnych zebrań pracowników i studentów.

Zajęcia na **studiach stacjonarnych** są realizowane w ciągu 5 dni. Zajęcia są dość dobrze rozłożone, studenci są z rozkładu zadowoleni. Studenci wszystkie niezbędne informacje uzyskują za pośrednictwem pracowników dziekanatu oraz tablic informacyjnych usytuowanych na terenie Wydziału i Instytutu. Większość bieżących informacji zamieszczanych jest na stronie internetowej Wydziału. Dziekan, a także prodziekani mają wyznaczone godziny dyżurów, podczas których są dostępni dla studentów. Warto też zwrócić uwagę na nowe i nowoczesne obiekty dydaktyczne, bazę laboratoryjną sale dydaktyczne dobrze wyposażone w sprzęt audiowizualny i komputerowy.

Zajęcia na **studiach niestacjonarnych** odbywają się w systemie trzydniowych zjazdów (piątek – sobota – niedziela). Na studiach pierwszego stopnia (8 semestrów) zarówno w semestrze letnim jak i zimowym zajęcia realizowane są podczas siedmiu lub ośmiu zjazdów w semestrze. Na drugim stopniu studia odbywają się w systemie trzydniowych zjazdów (piątek – sobota – niedziela) – zajęcia realizowane są podczas siedmiu zjazdów.

Nauczyciele akademicki na początku semestru przedstawiają program zajęć, zasady zaliczania oraz literaturę niezbędną do opanowania omawianego materiału, a także terminy, godziny i miejsce konsultacji. Istnieje także możliwość konsultacji poprzez pocztę elektroniczną, korzystają z tego zwłaszcza studenci studiów niestacjonarnych. Dane pracowników dostępne są na stronie internetowej Wydziału. W trakcie semestru organizowane są spotkania prodziekana z opiekunami grup, na których omawiane są trudności, jakie napotykają studenci i proponowane sposoby ich rozwiązania.

■ Organizacja zajęć jest właściwa.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Zespół wizytował sporą liczbę różnorodnych zajęć, zapoznając się zarówno ze sposobem ich prowadzenia, oraz poziomem i wymaganiami, jak również oceniając bazę dydaktyczną kierunku **technika rolnicza i leśna**. Szczegółowe informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych zawarto w **Załączniku Nr 4**.

■ Wizytowane zajęcia odbywały się zgodnie z rozkładem zajęć, prowadzone były przez osoby wykazane w rozkładzie. Sale dydaktyczne, pracownie i laboratoria były dostosowane do rodzaju prowadzonych zajęć (liczba miejsc, wyposażenie w pomoce audiowizualne, materiały, aparatura, itd.). Realizowano treści właściwe do przedmiotów, na poziomie studiów wyższych. Poziom zajęć był przynajmniej dobry.

Wnioski

Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta wizytowanego kierunku są zgodne z przedstawionymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków, jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki (Dz. U. Nr 164, poz. 1166 z późn. zm). Sylwetki absolwentów, zarówno studiów pierwszego jak i drugiego stopnia są zasadniczo zgodne ze standardami. Utworzone i realizowane specjalności mieszczą się w obrębie kierunku studiów. Rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie deklarowanych celów kształcenia, w tym wiedzy oraz umiejętności dotyczących realizowanych specjalności. Plany realizowanych inżynierskich studiów pierwszego stopnia oraz magisterskich studiów

drugiego stopnia, stacjonarnych i niestacjonarnych, opartych na standardach określonych w przywołanym wyżej rozporządzeniu z dnia 12 lipca 2007 r. są generalnie zgodne z tymi standardami. Realizowana jest odpowiednia liczba godzin zajęć ogółem, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Realizowane są wszystkie zapisane w standardach grupy treści kształcenia, w wymaganej liczbie godzin oraz wymagane treści programowe. Sekwencja przedmiotów nie była kwestionowana. Poprzez specjalności i przedmioty wybieralne zapewniono treści do wyboru przez studentów, w wyrażnie większym wymiarze niż wymagane standardami 30%. Zaplanowano stosowną liczbę zajęć aktywnych i praktycznych. Analiza wskazała, że zakładane cele kształcenia oraz kompetencje absolwentów powinny zostać osiągnięte, także te związane ze specjalnościami.

Postępowanie rekrutacyjne jest zgodne z uregulowaniami prawnymi. Trudno jednak mówić o selekcji kandydatów, problemem jest raczej wypełnienie limitów, a na studiach niestacjonarnych zapewnienie odpowiedniej liczby przyjętych, aby studia takie uruchomić.

Istnieje system przenoszenia osiągnięć studenta oparty na punktach ECTS. Spełnia on stosowne wymagania formalne i merytoryczne.

Zasady wyboru tematów i kierujących pracami dyplomowymi są jednoznacznie określone. Uwzględniane są zainteresowania studenta. Oceniane prace magisterskie były bardzo różnorodne w tematyce, wszystkie mieściły się w obrębie kierunku. W zdecydowanej większości miały charakter badawczy, eksperymentalny. Prace były na ogół na dobrym lub lepszym niż dobry poziomie. Egzaminy dyplomowe nie sprawdzały wiedzy kierunkowej dyplomanta. Należy zadbać, aby egzamin dyplomowy (zwłaszcza inżynierski) wyraźnie weryfikował wiedzę kierunkową absolwenta. Rada Wydziału zmieniła już procedurę realizacji egzaminu dyplomowego, co powinno poprawić weryfikację wiedzy kierunkowej.

Stosowane metody dydaktyczne są różnorodne, odpowiednie i dostosowane do specyfiki przedmiotów. Organizacja zajęć jest właściwa. Wymagane standardami praktyki są prowadzone w odpowiednich zakładach. Ich czas trwania jest zgodny z wymaganiami standardów. Praktyki są dobrze zorganizowane, właściwie realizowane i dokumentowane.

Wizytowane zajęcia odbywały się zgodnie z rozkładem zajęć, prowadzone były przez właściwe osoby. Sale, pracownie i laboratoria były dostosowane do rodzaju prowadzonych zajęć (liczba miejsc, wyposażenie w pomoce audiowizualne, materiały, aparatura, itd.). Realizowano treści właściwe do przedmiotów, na poziomie studiów wyższych. Poziom zajęć był przynajmniej dobry.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia

W *Raporcie samooceny* opisano system zapewnienia jakości kształcenia w Uczelni (p. 4.8, str. 36-38) i w **zał. 10** do tego dokumentu opisującym funkcjonowanie Uczelnianego Systemu Oceny Jakości Kształcenia (**USOJK**). System został wprowadzony Zarządzeniem Rektora nr 130/2005 z dnia 30 grudnia 2005 roku w związku z realizacją uchwały nr 36/2004 Senatu Uczelni z dnia 23 grudnia 2004 roku dotyczącej systemu oceny jakości kształcenia. Wprowadzony system zastąpił uprzedni system uczelniany **SONA** (wprowadzony uchwałą Senatu AR we Wrocławiu nr 50/2002 z 22 grudnia 2002r.) z uwagi na trudności wyegzekwowania od studentów wypełnienia ankiet (mało punktów) i z uzyskania opracowanych wyników. Nowy system **USOJK** obejmuje trzy poziomy

działania. **Poziom I to działania w jednostkach.** Polegają one na: przygotowaniu programów kursów a także opracowywaniu i aktualizowaniu sylabusów, przygotowaniu materiałów dydaktycznych (podręczniki, skrypty, przewodniki, instrukcje, materiały pomocnicze, itp.), łączeniu tematyki prac dyplomowych z działalnością naukową nauczycieli, oraz wewnętrznej ocenie realizacji procesu dydaktycznego. **Poziom II** obejmuje **działania na szczeblu wydziału**, w tym m. in.: ocenę zgodności programów z obowiązującymi standardami oraz ocenę merytoryczną poziomu kursów, analizę wyników ankiet studenckich i protokołów hospitacji, zasięganie opinii studentów w zakresie programów nauczania oraz jakości i metod prowadzenia zajęć, nadzór nad treściami kursów, eliminowanie powtórzeń, ustalenie formy obrony pracy dyplomowej oraz zakresu egzaminu dyplomowego, zapewnienie optymalnego rozkładu zajęć dydaktycznych. **Poziom III** obejmuje **działania o znaczeniu ogólnouczelnianym** i koordynowanie przez Prorektora ds. Studenckich i Nauczania obejmujące nadzór nad przestrzeganiem wymogów formalnych przy tworzeniu nowych kierunków, specjalności i specjalizacji, nadzór nad aktualizacją i doskonaleniem systemu punktów kredytowych (ECTS), aktualizacją katalogu studiów, podnoszenie i ocena poziomu nauki języków obcych, itd.

Szczególną wagę na Wydziale przywiązuje się do zapewnienia jakości kadry dydaktyczno-naukowej. Temu celowi służą okresowe oceny realizowane w cyklach 4-letnich przez Uczelnianą i Wydziałowe Komisje Oceniające (arkusz oceny obejmuje działalność naukową, kształcenie kadr, działalność dydaktyczną, popularyzatorską i wdrożeniową oraz organizacyjną), coroczne oceny nauczycieli zatrudnionych na stanowisku adiunkta (bez habilitacji) ponad 8 lat (w zakresie działalności naukowej i zaawansowania pracy habilitacyjnej), hospitacje zajęć dydaktycznych (wykładów i ćwiczeń) odbywane regularnie według jednolitych zasad, a przede wszystkim anonimowe ankiety wśród studentów oceniające zajęcia z przedmiotów. W 2006 roku wdrożono nowy system ankietyzacji multimedialnej, polegający na jednoczesnej elektronicznej rejestracji wyników ankiety w grupie nawet kilkudziesięcioosobowej, umożliwiając zebranie dużej, wiarygodnej liczby ankiet w krótkim czasie. Ankietyzacja obejmuje wszystkie przedmioty realizowane na danym semestrze studiów według harmonogramu ustalonego przez Dziekana. Prowadzona jest przez dwa ostatnie tygodnie każdego semestru. Ponadto zbierane są anonimowe ankiety wśród absolwentów, także metodą elektroniczną, po egzaminie dyplomowym. Możliwa jest wówczas kompleksowa ocena poziomu kształcenia, osiągnięcia celów edukacyjnych, nabytych umiejętności praktycznych a także jakości obsługi studentów. Dużo uwagi przywiązuje się do aktywizacji opiekunów lat (wyznaczeni przez dziekana nauczyciele akademicki), których zadaniem jest bieżące monitorowanie problemów dydaktycznych i organizacyjnych studentów, współpraca z właściwym prodziekanem, udzielanie wsparcia lub podejmowanie się roli mediatora w sytuacjach konfliktowych.

W trakcie wizytacji Zespół zapoznał się z dokumentacją procesu oceny i doskonalenia jakości kształcenia, przede wszystkim z obszernym dokumentem pt. *„Sprawozdanie Komisji Wydziałowej dotyczącej realizacji zadań w zakresie jakości kształcenia na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym w roku akademickim 2008/2009”* opracowanym przez sześcioosobową komisję (3 profesorów tytularnych, 2 doktorów habilitowanych i 1 doktor) na podstawie raportów zespołów roboczych ds. jakości kształcenia w jednostkach i rocznych raportów prodziekanów (z pięciu prowadzonych kierunków studiów). Sprawozdanie obejmuje 9 stron tekstu analizy oraz 3 załączniki zawierające zbiorcze zestawienia wyników hospitacji, ankiet studenckich i ankiet wśród

absolwentów. W sprawozdaniu Komisja odniosła się do powoływania nowych specjalności wiążąc to z szacowanym zapotrzebowaniem na odpowiednich specjalistów w makroregionie (w tym braku kandydatów na studia niestacjonarne na kierunku **technika rolnicza i leśna**). Oceniała, że studia realizowane w roku akademickim 2008/2009 na wszystkich kierunkach prowadzonych na Wydziale są studiami dwustopniowymi i wszystkie są zgodne ze standardami „zarówno pod względem liczby godzin, jak i spełnienia minimum programowego”. Przeanalizowano także realizację studiów, organizację zajęć dydaktycznych oraz sposobów oceny studentów. Największym problemem to zbyt duża zdaniem prowadzących liczba studentów w grupach (z *chemii, mikrobiologii, biochemii, chemii rolniczej, toksykologii produktów rolniczych oraz chemii środowiska, oraz niektóre projektowe*), co nie zapewnia właściwego bezpieczeństwa i obniża jakość procesu dydaktycznego. Dokonano szczegółowego omówienia przeprowadzonych w tym roku akademickim 122 hospitacji na Wydziale (na wizytowanym kierunku **technika rolnicza i leśna** hospitacje objęły 20 wykładów i 17 ćwiczeń). Prawie w „40% z nich prowadzenie zajęć oceniono, jako wyjątkowo pozytywne, a w blisko 60% -pozytywnie”. W dwóch przypadkach hospitacje wypadły negatywnie co skutkowało odsunięciem tych dwu osób od prowadzenia zajęć. W roku akademickim 2008/2009 na Wydziale przeprowadzono 321 ocen przedmiotów. Brało w nich udział 2158 studentów (ok. 70% ogólnej liczby studentów). W zależności od kierunku ok. 80% studentów pozytywnie oceniło fachowość, kompetencję oraz sposób przekazywania wiedzy, tylko ok. 18% wypowiedziało się negatywnie (na wizytowanym kierunku **technika rolnicza i leśna** było 66 ankietowanych przedmiotów, udział wzięło 232 studentów – ok. 70% i uzyskano 82% ocen pozytywnych i 18% ocen negatywnych). Wyniki tych ocen przekazano przełożonym ocenianych nauczycieli akademickich. Analiza ocen słabych wskazywała, że „najniższe oceny uzyskali nauczyciele akademicy mocno zaangażowani w dydaktykę i znani z wysokich wymagań w stosunku do studentów”, co wywołało dużą dyskusję „o konieczności zmian w systemie oceny (zmiana rodzaju i liczby pytań) tak, aby nie skutkowało to obniżeniem poziomu kształcenia”. Wyniki ankiet wśród absolwentów z 2008/2009 wykazywały pozytywną ocenę programy studiów oraz jego przebiegu i aż „81% było bardzo zadowolonych ze studiów, które w pełni spełniły ich oczekiwania”. Jednakże w odpowiedziach otwartych (niezależnie od ukończonego kierunku) wskazywali zbyt mały udział zajęć praktycznych i prac projektowych w programach studiów, dużą liczbę realizowanych przedmiotów oraz braki w kształceniu z nowych technologii. Dokument prezentuje także ustalenia dotyczące zasięgania opinii studentów w zakresie programów nauczania i metod prowadzenia zajęć. Podkreślono wprowadzenie na sugestie studentów nowych zajęć (na wizytowanym kierunku **technika rolnicza i leśna** wprowadzono dla wszystkich specjalności przedmiot *samojezdne kombajny rolnicze* - uprzednio tylko na jednej oraz *obsługa programu AutoCad*), oceny merytorycznej poziomu kursów podstawowych, kierunkowych i specjalizacyjnych (podkreślono druk na Wydziale nowych 5 podręczników, 4 skryptów i przewodniki do ćwiczeń), przygotowania pracy dyplomowej i prowadzenia egzaminu dyplomowego (podkreślając potrzebę weryfikacji wiedzy ze studiowanego kierunku na egzaminie inżynierskim i co zostało wprowadzone nowym regulaminem określonym przez Radę Wydziału w dniu 1.12.2009 roku). Jako podsumowanie Komisja przedstawiła wnioski dotyczące całego Wydziału. Pierwszy (uznany za priorytetowy) dotyczył konieczności dalszego porządkowania programów i sekwencji przedmiotów, następny dotyczył działań zmierzających do zmniejszenia liczebności grup studenckich. Kolejny postulował przygotowanie nowych pytań w ankiecie studenckiej „tak aby była

obiektywna i możliwa do wykonania przez studentów”.

Zasygnalizować jeszcze należy, że Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu jako jedyna uczelnia publiczna w Polsce uzyskał międzynarodowy certyfikat zarządzania jakością **ISO 9001:2000** z uwzględnieniem wszystkich wydziałów i jednostek organizacyjnych. Znalazł się także w gronie laureatów konkursu Forum Jakości „**Quality International 2007**” w kategorii QI ORDER – zarządzanie najwyższej jakości.

■ Na Uczelni przygotowano w latach 2006/2007 i wdrożono nowy Uczelniany Systemu Oceny Jakości Kształcenia (**USOJK**), obejmujący trzy poziomy działania (jednostki, wydziały i szczebel uczelniany). System oparty jest na hospitacjach oraz ankietach studenckich i opiniach absolwentów zbieranych drogą ankietyzacji multimedialnej (jednoczesna elektroniczna rejestracja wyników umożliwiającą zebranie dużej liczby ankiet w krótkim czasie) i wielu jednak innych dodatkowych działaniach, w tym działalność specjalnej Komisji Wydziałowej oceniającej i podsumowującej realizację zadań w zakresie jakości kształcenia na Wydziale. Na Wydziale i wizytowanym kierunku przeprowadzono w roku akademickim 2008/2009 wiele hospitacji, ankiety o zajęciach wypełniło 70% studentów, przeprowadzono także ankiety wśród absolwentów. Komisja Wydziałowa podsumowała wyniki dotychczasowych działań w ramach systemu USJOK i sformułowała szereg wniosków. Podsumowanie zostało przedstawione Radzie Wydziału. Wyniki oceny nauczycieli akademickich okazały się zdecydowanie inne niż oczekiwano. Komisja Wydziałowa postuluje przygotowanie nowych pytań „*tak aby była obiektywna i możliwa do wykonania przez studentów*”. Z drugiej strony studenci oczekiwali by szybszych efektów zwrotnych. System wymaga zatem dalszego doskonalenia i konsekwentnego stosowania.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach

2.1. Opinie studentów

Ankiety ewaluacyjne przeprowadzane są na Wydziale regularnie. Sam proces ankietyzacji oceniają pozytywnie. Ankieta skonstruowana jest w sposób jasny, czytelny. Pytania w ankiecie zostały zmienione na wniosek samorządu studenckiego, co ich zdaniem pozytywnie wpływa na podnoszenie jakości kształcenia. Sam proces ankietyzacji został oceniony pozytywnie. Wypełnione ankiety są opracowywane i analizowane. Studenci zauważają wpływ ankiet na prowadzone zajęcia, choć oczekiwali by szybszych efektów zwrotnych. Ponadto większość uwag odnośnie przeprowadzanych zajęć zgłaszanych dziekanowi jest uwzględniana, a problemy rozwiązywane.

2.2. Opinie pracowników

Problematyka doskonalenia jakości kształcenia jest pracownikom dobrze znana, realizacja zajęć jest oceniana (ankiety), zajęcia są hospitowane (podlegają hospitacjom lub sami hospitują). Trudno jednak zachęcić pracowników do szerszych wypowiedzi na ten temat. Wyraźnie jednak postulują konieczność przygotowanie nowych pytań w ankiecie studenckiej, aby lepiej (obiektywniej) oceniała prowadzone zajęcia.

3. Informacja na temat działalności biura karier i monitorowania losów absolwentów

W Uczelni nie wydzielono jednostki zajmującej się karierami i monitorowaniem losów absolwentów. W **Raporcie samooceny** i podczas wizytacji nie przedstawiono także wyników

takiego monitorowania. Anonimowe ankiety o ukończonych studiach są wypełniane przez absolwentów drogą elektroniczną na ogół zaraz po egzaminie dyplomowym.

Wnioski

Na Uczelni opracowano i wprowadzono nowy Uczelniany Systemu Oceny Jakości Kształcenia (**USOJK**), obejmujący trzy poziomy działania (jednostki, wydziały i szczebel uczelniany), oparty na hospitacjach oraz ankietach studenckich i opiniach absolwentów (zbieranych drogą ankietyzacji multimedialnej). Przedstawiona dokumentacja wskazuje, że w roku akademickim 2008/2009 wszystkie elementy systemu zostały wykorzystane. Z badań wyciągnięto szereg wniosków i część już zrealizowano (w tym personalne). Wyniki tych zabiegów, zwłaszcza ankiet studenckich, są nieco inaczej oceniane przez nauczycieli akademickich i studentów. System (w szczególności) z pewnością wymaga ciągłego doskonalenia, ale i konsekwentnego stosowania. Istotny wpływ tych zabiegów na jakość kształcenia zależeć będzie od konsekwencji prowadzenia, opracowywania i szczegółowej analizy wyników i wdrażaniu wniosków z nich wynikających. Studenci są wspierani poprzez konsultacje i udostępnianie materiałów. Ankiet o obsłudze administracyjnej studenci nie wypełniali. Godziny otwarcia dziekanatu oceniono jako niewystarczające. Wszelkie ważne informacje są dostępne w gablotach, lub/i na stronie internetowej. Celowym wydaje się śledzenie losów absolwentów.

Część IV. Nauczyciele akademicki

1. Ocena kadry, jej rozwoju i prowadzonej polityki kadrowej

Na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym jest zatrudnionych 204 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 29 profesorów tytularnych, 40 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego, 123 ze stopniem naukowym doktora. Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ok. 60 %). Profesorowie stanowią ok. 14 %, doktorzy habilitowani - ok. 19 %, a osoby z tytułem zawodowym magistra - ok. 5 %. Szczegółowe dane o liczbie nauczycieli akademickich jednostki w poszczególnych grupach zawiera tabela 3. W nawiasach podano dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego.

Tabela nr 3

TYTUŁ LUB STOPIEŃ NAUKOWY ALBO TYTUŁ ZAWODOWY	RAZEM	LICZBA NAUCZYCIELI AKADEMICKICH, DLA KTÓRYCH UCZELNIA STANOWI			
		Podstawowe miejsce pracy		Dodatkowe miejsce pracy	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	29 (3)	23 (2)	5 (1)	-	1
Doktor habilitowany	40 (4)	34 (3)	4 (1)	1	1
Doktor	123 (7)	93 (4)	30 (3)	-	-
Pozostali	12	3	9	-	-
Razem	204 (14)	153 (9)	48 (5)	1	2

■ Przedstawione dane wskazują, iż Wydział Przyrodniczo-Technologiczny jest bardzo silną kadrowo jednostką, wiążącą rozwój kadrowy przede wszystkim z własną kadrą naukowo-

dydaktyczną. Tylko ok. 7% zatrudnionych stanowi minimum kadrowe dla wizytowanego kierunku. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora w dziedzinie **nauk rolniczych** aż w trzech dyscyplinach oraz doktora habilitowanego w dwóch, w tym w dyscyplinie **inżynieria rolnicza** , odpowiadającej wprost ocenianemu kierunkowi **technika rolnicza i leśna** . W tabeli 4 zestawiono liczby stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach (bez 2010 roku, dopiero rozpoczętego). W nawiasach podano liczby dotyczące osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku **technika rolnicza i leśna** .

Tabela nr 4

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	12 (1)	10 (3)	0 (-)
2006	18 (6)	2 (-)	1 (-)
2007	16 (2)	2 (-)	3 (-)
2008	7 (2)	4 (1)	1 (-)
2009	9 (1)	3 (-)	3 (-)
Razem	62 (12)	21 (4)	8 (-)

■ Polityka kadrowa prowadzona przez Wydział jest właściwa i skuteczna. Dostrzegalny jest znaczący i regularny rozwój kadry, choć w ostatnich latach nieco spowalniający, nie ma żadnych symptomów zagrożenia tego rozwoju. W ostatnich pięciu latach 62 pracowników uzyskało stopień naukowy doktora, 21 stopień naukowy doktora habilitowanego i 8 tytuł naukowy profesora. Osoby związane z ocenianym kierunkiem uzyskały w tym czasie 12 doktoratów i 4 habilitacje, nie było natomiast żadnego tytułu profesora. W minimum kadrowym znajdują się niemal wyłącznie osoby, które uzyskały stopnie na wizytowanym Wydziale.

2. Ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego

W dodatkowym **załączniku Nr IV a** zestawiono wymagania formalne i merytoryczne dotyczące minimum kadrowego.

Spełnienie wymagań formalno-prawnych. Warunek określony w § 8 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048 z późn. zm.), spełniają wszystkie osoby wskazane do minimum kadrowego, tj. są zatrudnione w Uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego. Spełniony jest także warunek określony w § 8 ust. 2 wymienionego rozporządzenia - do minimum kadrowego studiów drugiego stopnia wliczani są nauczyciele akademicki zatrudnieni w uczelni na podstawie mianowania albo umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego, dla których uczelnia ta stanowi podstawowe miejsce pracy. Warunki określone w § 8 ust. 3 przywołanego rozporządzenia, tj. przeprowadzenia osobiście na danym kierunku i poziomie kształcenia co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych przez pracowników samodzielnych, a przez doktorów – co najmniej 90 godzin, spełniają także wszystkie te osoby. Przeliczanie godzin zajęć dydaktycznych odbywa się zgodnie uchwałą nr 65/2009 Senatu

Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu dnia 26 czerwca 2009 r. ustalając obowiązki nauczycieli akademickich, pensum dydaktyczne, warunki jego obniżania i rozliczania, liczebność grup studenckich oraz zasady obliczania i zlecania zajęć dydaktycznych nauczycielom akademickim i doktorantom w roku akademickim 2009/2010. Złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego pozwalają stwierdzić, iż spełnione są także warunki określone w art. 9 pkt. 4 ustawy - **Prawo o szkolnictwie wyższym**.

Wymagania merytoryczne. Wizytowanemu kierunkowi studiów **technika rolnicza i leśna** odpowiada wprost dyscyplina **inżynieria rolnicza** w dziedzinie **nauk rolniczych**. Osoby o takich stopniach naukowych posiadają z reguły aktualny dorobek z zakresu ocenianego kierunku. O przynależności pozostałych osób decyduje przede wszystkim dorobek naukowy. Zespół dokonał analizy specjalności i dorobku naukowego osób wskazanych w minimum kadrowym. Do minimum kadrowego **zaliczono** wszystkie **14 zgłoszonych osób**. W grupie osób zaliczonych do minimum kadrowego kierunku **technika rolnicza i leśna** aż 13 nauczycieli akademickich (w tym 3 profesorów tytularnych, 4 doktorów habilitowanych i 6 doktorów) posiada tytuł naukowy doktora habilitowanego lub doktora w dziedzinie **nauk rolniczych** w dyscyplinie **inżynieria rolnicza**, która jest tożsama z ocenianym kierunkiem studiów. Tylko jedna osoba legitymuje się stopniem doktora w dziedzinie **nauk technicznych** w dyscyplinie **inżynieria materiałowa**. Spośród nauczycieli akademickich wskazanych i zaliczonych do minimum kadrowego **12** zostało zaliczonych do grupy posiadającej dorobek **w zakresie wizytowanego kierunku** (86%), w tym w grupie profesorów i doktorów habilitowanych 7 osób, a w grupie doktorów 5 osób. Dwóch doktorów zaliczono do grupy nauczycieli akademickich posiadających aktualny dorobek z dyscyplin związanych z wizytowanym kierunkiem. Wydział spełnia zatem wszystkie ilościowe wymagania kadrowe do prowadzenia wizytowanego kierunku studiów na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wizytowanego kierunku umieszczono w **Załączniku Nr 5**.

Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe reprezentują szerokie spektrum komplementarnych specjalności obejmujących tematykę kierunku **technika rolnicza i leśna**, reprezentują wszystkie specjalności realizowane na tym kierunku kształcenia (mechanizacja produkcji roślinnej, w tym ogrodniczej, mechanizacja produkcji zwierzęcej, technika motoryzacyjna, infrastruktura techniczna obszarów wiejskich, informatyka w inżynierii rolniczej, technika i infrastruktura przemysłu spożywczego, odnawialne źródła energii itd.), w tym także specjalności oferowane na wizytowanym kierunku (**inżynieria rolnicza i leśna, inżynieria rolno-spożywcza, technika motoryzacyjna w inżynierii rolniczej**). Tak więc spełnione są wymagania jakościowe dotyczące kadry stanowiącej minimum kierunku **technika rolnicza i leśna**. Minimum kadrowe jako całość reprezentuje zróżnicowanie specjalności dotyczących kierunku i w pełnym zakresie spełnia wymagania dotyczące różnorodności specjalności osób zaliczonych do minimum kadrowego kierunku.

■ Wydział spełnia wszystkie ilościowe wymagania kadrowe do prowadzenia wizytowanego kierunku studiów. Minimum kadrowe reprezentuje szerokie spektrum komplementarnych specjalności obejmujących tematykę kierunku **technika rolnicza i leśna**.

3. Relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum a liczbą studentów

Stosunek liczby pracowników stanowiących minimum kadrowe dla kierunku (**14 osób**), do liczby

studentów tego kierunku (**305 studentów**) jest **bardzo korzystny**, i wynosi **1:22**, kilkakrotnie przekracza ilościowe wymagania formalno-prawne do prowadzenia kierunków inżynierskich (1:80). Spełnione są wymagania §11 pkt 8 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny posiada liczną kadrę nauczycieli akademickich z dziedziny **nauk rolniczych** z dyscypliny **inżynieria rolnicza**. Ponadto w procesie dydaktycznym na kierunku **technika rolnicza i leśna** biorą udział nauczyciele z innych jednostek Uczelni tj. z Wydziałów Biologii i Hodowli Zwierząt, Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, Nauk o Żywności oraz ze Studium Języków Obcych i Wychowania Fizycznego.

Na ogólną liczbę 107 nauczycieli akademickich uczestniczących w procesie dydaktycznym na kierunku **technika rolnicza i leśna**, nauczyciele zaliczeni do minimum kadrowego zrealizowali w roku 2008/09 około 45% zajęć dydaktycznych. Podobne proporcje zachodzą w odniesieniu do planowanej liczby godzin na rok akademicki 2009/10. Specjalności naukowe większości nauczycieli akademickich odpowiadają bezpośrednio tematyce prowadzonych zajęć dydaktycznych, posiadają oni odpowiednie kwalifikacje do ich prowadzenia oraz do realizacji prac dyplomowych, a ich dorobek naukowy związany jest zarówno z kierunkiem, jak również z prowadzonymi zajęciami. Wszyscy samodzielni nauczyciele akademicy (profesorowie tytularni i doktorzy habilitowani) w ramach pensum dydaktycznego prowadzą wykłady. Oprócz nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego, zajęcia dydaktyczne na wizytowanym kierunku prowadzi aż 93 nauczycieli akademickich, w tym 9 profesorów tytularnych, 10 doktorów habilitowanych, 48 doktorów i 26 magistrów. Umożliwia to pełne dostosowanie reprezentowanych specjalności i realizowanych badań naukowych do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku studiów.

■ Podsumowując stwierdzić należy, że obsada kadrowa przedmiotów realizowanych na **kierunku technika rolnicza i leśna**, w tym kierunkowych i specjalnościowych jest właściwa. Należy jednak zwrócić uwagę na problem związany z dużą liczbą różnych przedmiotów realizowanych przez jednego pracownika, zwłaszcza gdy dotyczy to doktorów bez habilitacji prowadzących wykłady z kilku przedmiotów (ponad 10 przedmiotów), ale także duże obciążenie zajęciami (dwukrotne pensum), choć dotyczy to pojedynczych osób i w mniejszym stopniu w odniesieniu do planowanego pensum na rok akademicki 2009/10. Szczegóły zawarto w dodatkowym **załączniku Nr IV b**.

5. Opinie nauczycieli akademickich w czasie dyskusji spotkań z zespołem oceniającym

Zespół spotkał się z dużą grupą nauczycieli akademickich (ponad 30 osób) prowadzących zajęcia na wizytowanym kierunku. Przewodniczący krótko scharakteryzował zadania PKA oraz procedurę prowadzącą do sformułowania oceny akredytacyjnej. Następnie krótko omówił kwestie spełnienia warunków prowadzenia studiów oraz jakości kształcenia, w tym dobre prac dyplomowe i wymagające dopracowania egzaminy dyplomowe. Wypowiedzi ekspertów dotyczyły zwłaszcza prac magisterskich (zawsze w obrębie kierunku i badawcze), wymagające niekiedy lepszego dopracowania tytułu i wyeliminowania usterek redakcyjnych oraz samego egzaminu dyplomowego, który koncentrował się zbyt wokół tematyki pracy dyplomowej. Dyskusja nie była zbyt

ożywiona. Wypowiedzi pracowników koncentrowały się wokół tych zagadnień. Podkreślali, że „rok jest przełomowy”, prace inżynierskie dopiero się pojawiają, że podjęto już na Wydziale stosowane zmiany formalne dotyczące egzaminów dyplomowych. Dyskusja objęła także zagadnienia ewentualnej kontynuacji tematyki pracy inżynierskiej w późniejszej magisterskiej, trzeciego stopnia kształcenia i ewentualnego zainteresowania nimi przez PKA. W sprawie ewaluacji jakości kształcenia wypowiedzi było niewiele, sugerowały jednak konieczność przepracowania pytań, aby mogły pełniej i obiektywniej ocenić jakość zajęć.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich

Dokumentacja osobowa nauczycieli akademickich zawiera dokumenty wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). Sprawdzone teczki są opisane, zawierają spisy dokumentów, a strony akt są numerowane. Stwierdzono kopie dokumentów potwierdzających uzyskane stopnie i tytuły naukowe, aktualne zaświadczenia o przeprowadzeniu badań okresowych i zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie BHP.

Akty mianowania oraz umowy o pracę zawierają elementy wymagane przepisami. Do aktów mianowania podpisanych przed dniem 1 września 2006 r. sporządzono, zgodnie z art. 264 ust. 8 ustawy – **Prawo o szkolnictwie wyższym**, aneksy zawierające informację, że Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu tej ustawy.

Wnioski

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu spełnia wszystkie wymagania kadrowe określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm), aby prowadzić kierunek **technika rolnicza i leśna** na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Spełnione są ilościowe i merytoryczne wymagania minimum kadrowego, zarówno w grupie profesorów i doktorów habilitowanych jak i w grupie doktorów. Do minimum kadrowego zaliczono 14 osób, z czego 12 osób posiadających dorobek w zakresie wizytowanego kierunku a 2 osoby o dorobku w dyscyplinach związanych z kierunkiem. Minimum kadrowe reprezentuje łącznie wyraźnie zróżnicowanie specjalnościowe, są osoby posiadające znaczący dorobek z zakresu oferowanych specjalności dyplomowania. Bardzo korzystna jest proporcja liczby osób stanowiących minimum kadrowe do liczby studentów (1:22). Obsada kadrowa przedmiotów jest generalnie właściwa. Potrzebna jest jednak analiza i stosowna korekta dużej liczby prowadzonych przedmiotów przez niektórych nauczycieli, zwłaszcza doktorów. Dokumentacja osobowa nauczycieli akademickich prowadzona jest należycie.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa

1. Ocena działalności naukowej

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny jest bardzo silną naukowo jednostką, posiada I kategorię przyznaną w dniu 30 czerwca 2006 roku przez Komisję Badań na rzecz Rozwoju Nauki Rady

Nauki i zatwierdzoną przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w grupie jednostek jednorodnych N8 w zakresie „Nauki rolnicze i leśne”.

Pracownicy Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zaliczeni do minimum kadrowego kierunku **technika rolnicza i leśna**, prowadzą badania naukowe o charakterze teoretycznym i aplikacyjnym głównie w obszarze dyscypliny **inżynieria rolnicza** wprost odpowiadającej wizytowanemu kierunkowi. W badaniach z tego zakresu uczestniczą także nauczyciele akademicki firmujący inne kierunki studiów. W realizacji badań obok pracowników aktywnie uczestniczą studenci poprzez angażowanie się w działalność kół naukowych czy też realizację prac magisterskich.

Działalność naukową jednostki w latach 2006 – 2008 *scharakteryzowano w Załączniku Nr 6* (na podstawie danych przedstawionych w **Raporcie samooceny**) Zasadnicze kierunki badań naukowych realizowanych w latach 2006-2009 dotyczą: energetycznego wykorzystania i przetwarzania biomasy i innych nośników energii odnawialnych jako źródła energii; kształtowania cech techniczno-eksploatacyjnych maszyn rolniczych stosowanych w produkcji roślinnej i zwierzęcej; oddziaływania maszyn i ciągników rolniczych na środowisko glebowe; bezpieczeństwa pracy i ergonomicznego kształtowania warunków pracy w rolnictwie; doskonalenia przetwarzania produktów roślinnych w aspekcie uzyskania produktu najwyższej jakości; badań reologicznych surowców roślinnych i produktów spożywczych. Wyznaczone i podejmowane prace badawcze mają bezpośredni związek z kierunkiem **technika rolnicza i leśna**.

Nakłady na **badania własne** (związane z ocenianym kierunkiem) w latach 2007-2009 stale maleją z 48,74 tys. zł w 2007 roku do 24,31 tys. zł w roku 2009. Odwrotną tendencję zaobserwowano w odniesieniu do nakładów na **badania statutowe** z 48,60 tys. zł w roku 2007 do 108,88 tys. zł w 2009 r. Można wnioskować, że zwiększające się nakłady finansowe na badania statutowe wynikają z przyznania Wydziałowi **I kategorii. Badania zlecone** stanowią istotne, rosnące źródło finansowania prac badawczych (572,3 tys. zł w 2009 r.), jednak nie są to środki na badania związane z wizytowanym kierunkiem. Pozytywnie ocenić należy ubieganie się o **granty badawcze**. Liczba realizowanych grantów wzrosła z jednego w roku 2007 do trzech w kolejnych latach (2008 i 2009) na łączną kwotę 731,78 tys. zł przewyższając znacznie całkowite nakłady na badania własne i statutowe (324,70 tys. zł). Nie było wśród nich grantów z programów międzynarodowych.

Ilościowo najwięcej prac badawczych na Wydziale wykonano wykorzystując środki przeznaczone na działalność statutową oraz badania własne. W latach 2006-2009 realizowano sześć prac badawczych związanych z kierunkiem **technika rolnicza i leśna** finansowanych przez MNiSW. Analizując dorobek naukowy Wydziału wskazać należy na zróżnicowaną aktywność w publikowaniu prac w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej (aż 55 artykułów w roku 2007 do 17 w kolejnych dwóch latach) oraz na niewielką liczbę patentów (4 patenty w okresie ostatnich trzech lat). Wydział zaliczył tylko 11 publikacji w czasopismach z tzw. listy filadelfijskiej (12,4%) oraz 101 prac opublikowanych w czasopismach recenzowanych o zasięgu co najmniej krajowym (18,5%) do bezpośrednio związanych z wizytowanym kierunkiem. W ramach grantów wewnętrznych realizowano sześć tematów badawczych ściśle związanych z **inżynierią rolniczą**.

W latach 2007-2009 Wydział zorganizował lub był współorganizatorem 9 konferencji, w tym 3 o zasięgu międzynarodowym tematycznie związanych z kierunkiem **technika rolnicza i leśna**. Niektóre mają charakter cykliczny, np. **Teoretyczne i aplikacyjne problemy inżynierii rolniczej** oraz **Agroinżynieria Gospodarcze**.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego

Uczelnia zapewnia warunki do działalności kół naukowych, a studenci wizytowanego kierunku mają możliwość uczestniczenia w studenckim ruchu naukowym. W ramach jednostek organizacyjnych Wydziału funkcjonuje 14 kół naukowych a wśród nich **SKN Inżynierii Rolniczej**, które obecnie liczy 54 członków. Swą działalność SKN skupia w 4 sekcjach: Informatyka w inżynierii rolniczej, Inżynieria rolno-spożywcza, Motoryzacja, Bioenergia. Wyniki prowadzonych badań studentów były prezentowane na konferencjach i seminariach zarówno ogólnopolskich jak i zagranicznych np. w ramach cyklicznie odbywających się Konferencji i Sejmików Kół Naukowych. Wydział Przyrodniczo-Technologiczny pod względem liczby kół naukowych, jak i liczby członków zajmuje pierwsze miejsce wśród wydziałów Uczelni. Na uwagę, zdaniem studentów wizytowanego kierunku, zasługują koła naukowe, zwłaszcza **Bioenergii** oraz **Inżynierii rolniczej**. Ich bardzo aktywna działalność jest zauważalna. Część osób łączy pisanie pracy inżynierskiej z działalnością w kole naukowym.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej

W ramach umów dwustronnych, umów międzynarodowych i wymiany osobowej Wydział w latach 2006-2009 prowadził ożywioną współpracę międzynarodową. W okresie tym 238 osób uczestniczyło w wyjazdach zagranicznych, w tym 36 osób odbyło staże naukowe i szkolenia, 141 brało udział w konferencjach i sympozjach naukowych, 14 pracowników prowadziło wykłady w ośrodkach zagranicznych. Liczba wyjazdów w poszczególnych latach utrzymuje się na podobnym poziomie tj. corocznie około 60 pracowników naukowo-dydaktycznych.

Międzynarodowe programy naukowe realizowane na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym w latach 2006-2009 obejmują: Programy ramowe UE - 7 programów, Inne programy naukowe UE (COST, Eureka, Leonardo da Vinci) - 5 programów, Programy spoza UE -1 program, Projekty indywidualne (np. stypendium NATO, M.Curie i inne) - 7 programów.

Wykaz 10 najważniejszych tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi w latach 2006-2009, w których uczestniczą pracownicy Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego zawarto w **załączniku Nr 7**. Wydział jest również partnerem w sieciach naukowych lub konsorcjach naukowo-przemysłowych: Scientific Network AGRORISKS - Eliminowanie rolniczych zagrożeń zdrowia i środowiska i AgEngPol - rozwój zrównoważonego rolnictwa, przemysłu rolno-spożywczego konsorcjów obszarów wiejskich.

Wnioski

Wydział Przyrodniczy posiada bardzo silną pozycję naukową (I kategoria). Nauczyciele akademicki zaliczeni do kierunku **technika rolnicza i leśna** posiadają znaczący dorobek naukowy ściśle związany z tym kierunkiem. Swoje prace publikują w czasopismach recenzowanych, w tym w tytułach z tzw. listy filadelfijskiej, choć ich udział nie jest duży. Działalność naukowa studentów wspierana jest we właściwym stopniu. Koło naukowe **Inżynierii rolniczej** działa bardzo prężnie. Jego członkowie uczestniczą w badaniach i studenckich konferencjach naukowych, a wymiernym efektem tej działalności są publikacje i referaty. Bardzo wysoko należy ocenić współpracę międzynarodową w zakresie wspólnych badań, jak również wymiany kadry naukowo-dydaktycznej.

Część VI. Baza dydaktyczna

1. Ocena bazy dla potrzeb naukowych i dydaktycznych kierunku

Baza dydaktyczna Wydziału Przyrodniczo-Technologicznego służy do obsługi pięciu kierunków studiów, w tym ocenianego kierunku **technika rolnicza i leśna**. Jednostką podstawową dla ocenianego kierunku jest Instytut Inżynierii Rolniczej. Ogólna baza dydaktyczna, laboratoria specjalistyczne i badawcze oraz ich wyposażenie zostało szczegółowo opisane w *Raporcie samooceny* (str. 39-42). W trakcie wizytacji zapoznano się dość szczegółowo na niektórymi laboratoriami i ich wyposażeniem (między innymi: nowoczesne **Centrum Odnawialnych Źródeł Energii** z laboratorium solarnym, bioreaktorami i linią do peletowania biomasy, dydaktyczne **Laboratorium Automatyki** (020), doskonale wyposażone dydaktyczno-badawcze **Laboratorium udojowe** ze stanowiskami diagnostycznymi, stanowiskami do badań aparatów udojowych, miernikami mikroklimatu itp, oraz **Hala Maszyn** z tunelem aerodynamicznym oraz mobilnym laboratorium badań opryskiwaczy, itd.). Po oddaniu do użytku w 2009 r. nowego **Centrum Bioinżynierii** wraz z dotychczasowymi zasobami lokalowymi Instytutu oraz odpowiednio wyposażonymi pracowniami i laboratoriami stanowiącymi zaplecze badawcze, powstała nowoczesna baza dydaktyczno-naukowa, która zapewnia nie tylko pełną realizację standardów kształcenia na kierunku **technika rolnicza i leśna**, ale też umożliwia kształcenie specjalistów na odpowiednio wysokim poziomie.

Na bazę dydaktyczną składa się sześć sal wykładowych łącznie na ok. 500 osób, sześć sal ćwiczeniowych specjalistycznych i laboratoriów przedmiotowych, cztery sale ćwiczeniowe i seminaryjne, trzy laboratoria komputerowe (75 stanowisk) i kilka laboratoriów badawczych z wydzielonymi salami do prowadzenia zajęć dydaktycznych. Większość sal wykładowych, ćwiczeniowych i seminaryjnych zostało wyposażonych w nowoczesny sprzęt audiowizualny, w tym w interaktywne tablice sprzężone z projektorem multimedialnym.

Wydział Przyrodniczo-Technologiczny posiada odpowiednie zaplecze lokalowe i wyposażenie do prowadzenia badań z zakresu inżynierii rolniczej. W pomieszczeniach laboratoryjnych, których wykaz zawiera *Raport samooceny* (str. 40-42), zgromadzona aparatura badawczo-pomiarowa jest wykorzystywana w prowadzeniu zajęć dydaktycznych, wykonywaniu prac dyplomowych oraz w realizowanych przez nauczycieli akademickich i studentów pracach naukowych. Należy podkreślić, że wyposażenie stanowi nowoczesna aparatura badawcza wzbogacona niekiedy w sprzęt własnej konstrukcji, jest stale modernizowana i dostosowywana do potrzeb realizowanych zajęć dydaktycznych. O poziomie i zakresie prowadzonych prac badawczych decyduje jednak nie tylko istniejąca baza laboratoryjna oraz jej wyposażenie, ale również współpraca pracowników Wydziału z placówkami naukowymi w kraju i za granicą, z jednostkami gospodarczymi, produkcyjno-usługowymi i samorządowymi.

■ Baza dydaktyczna zapewnia nie tylko pełną realizację standardów kształcenia na wizytowanym kierunku, ale też umożliwia kształcenie na odpowiednio wysokim poziomie.

Dostęp do komputerów i Internetu. Do kształcenia studentów Wydział dysponuje trzema laboratoriami komputerowymi wyposażonymi łącznie w 75 stanowisk. Zajęcia realizowane w pracowniach wymagają niekiedy korzystania ze specjalistycznego licencjonowanego oprogramowania. Powszechny i swobodny dostęp do komputerów i Internetu zapewniony jest również w pokojach domów studenckich, wyposażonych dodatkowo w salki komputerowe.

- Baza komputerowa całkowicie zabezpiecza kształcenie na wizytowanym kierunku.

Biblioteka Główna oraz Biblioteka Instytutowa. Biblioteka Główna obsługuje 9600 czytelników udostępniając im rocznie 97 tys. woluminów. Zbiory biblioteki liczą 210 tysięcy woluminów książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Biblioteka oferuje także dostęp do zbiorów elektronicznych: 16 tytułów baz danych z nauk rolniczych i pokrewnych, 17,6 tys. tytułów czasopism elektronicznych. Ze zbiorów biblioteki można korzystać w trzech czytelniach i dwóch wypożyczalniach. Wszystkie informacje o bibliotece dostarczają na bieżąco aktualizowane witryny internetowe. System komputerowy zapewnia rejestrację czytelników i wypożyczeń. Do biblioteki można zapisać się przez Internet, a książki zamawiać *on line*. Katalog obejmuje bazy opracowywane w bibliotece: katalog książek, katalog czasopism, baza „Publikacje”, baza „Prace doktorskie”, baza „Nowe książki” i baza „Lektury”. W katalogu dostępne są instrukcje i możliwe różne tryby przeszukiwania zbiorów. Studenci kierunku **technika rolnicza i leśna** mają również dostęp do zbiorów własnych zakładów i katedr Wydziału. Biblioteka Instytutowa udostępnia ok. 5 tys. woluminów (do 20 egzemplarzy niektórych tytułów) oraz 30 tytułów czasopism. Dysponuje też przestronną czytelnią (ok. 25 miejsc).

- Uczelnia w pełni zapewnia zbiory dotyczące wizytowanego kierunku studiów.

2. Obiekty dydaktyczne, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenie w opinii studentów

Studenci wizytowanego kierunku bardzo dobrze oceniają budynek, w którym odbywają się zajęcia. Budynek instytutu jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci mają możliwość skorzystania z punktu gastronomicznego, w którym serwowane są ciepłe posiłki. Na korytarzach znajdują się automaty, w których można zakupić ciepłe i zimne napoje. Na terenie budynku działa sieć bezprzewodowego dostępu do Internetu. Studenci zwracali jednak uwagę na małą liczbę ławek, na których mogą oczekiwać na zajęcia.

Wnioski

Istniejąca na Wydziale Przyrodniczo-Technologicznym baza materialna obejmująca sale wykładowe, laboratoria i pracownie dydaktyczne oraz ich wyposażenie, zasoby biblioteczne, dostęp studentów do komputerów i sieci komputerowych, umożliwia realizację procesu dydaktycznego na kierunku **technika rolnicza i leśna** na poziomie studiów inżynierskich i magisterskich. Spełnione są w tym zakresie wymagania rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27.07.2006r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne Uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz.U. Nr 144, poz. 1048 z późn. zm.). Baza dydaktyczna zapewnia nie tylko pełną realizację standardów kształcenia na wizytowanym kierunku, ale też umożliwia kształcenie na odpowiednio wysokim poziomie.

Część VII. Sprawy studenckie

1. Spraw studenckie, działalności samorządu i organizacji, współpraca z władzami

Studenci mają swoją reprezentację w Senacie Uczelni na poziomie 20%, spełniony jest zatem wymóg art. 61 ust. 3 ustawy - **Prawo o szkolnictwie wyższym**. Wymóg udziału reprezentacji

studentów w Radzie Wydziału, określony art. 67 ust. 4 przywołanej ustawy nie jest spełniony w dużym stopniu. Obecnie w skład Rady Wydziału wchodzi 14 przedstawicieli studentów i doktorantów co stanowi tylko ok. 14% ogólnego składu Rady (99 członków). Konieczne jest niezwłoczne dostosowanie składu Rady do wymogów ustawy.

Samorząd studencki posiada biuro wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy. Posada również budżet, z którego finansuje swoje przedsięwzięcia. Samorząd wydaje opinie odnośnie planów i programów studiów. Opiniuje również wnioski o zapomogi, lecz nie starał się o powołanie komisji stypendialnej. Samorząd organizuje na Uczelni oraz Wydziale akcje charytatywne, juwenalia, rajd rolnika oraz wampiriadę. Samorząd studentów realizuje większość ustawowych zadań. Uczelnia stwarza dobre warunki do funkcjonowania samorządu studenckiego.

■ Uczelnia i Wydział zapewniają warunki do wypełniania ustawowych obowiązków przez samorząd studencki. Skład Rady Wydziału wymaga dostosowania do wymogów ustawowych.

2. Ocena systemu pomocy materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki

Działalność Uczelni w zakresie opieki materialnej i socjalnej należy ocenić pozytywnie. Podział Funduszu Pomocy Materialnej spełnia wymogi zawarte w art. 174 ust. 2 ustawy- **Prawo o szkolnictwie wyższym**. Zasady przyznawania pomocy materialnej są jasno określone i podane do wiadomości studentom. Studenci uczestniczący w spotkaniu pozytywnie ocenili system pomocy materialnej. Studenci nie otrzymują jednak decyzji o przyznaniu stypendium przez co nie jest spełniony wymóg art. 104 ustawy **Kodeksu Postępowania Administracyjnego**.

■ Uczelnia zapewnia studentom wystarczającą opiekę socjalną i materialną. Studenci powinni otrzymywać decyzje o przyznaniu stypendium wymagane przez art. 104 **kpa**.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym

Zespół spotkał się (22.04.10, godz. 13¹⁵) ze sporą grupą ok. 100 studentów (ok. 30 osób z I roku, 20 z II i ok. 50 z roku III). O PKA słyszały pojedyncze osoby, o jej zadaniach nikt, zostali zatem krótko poinformowani (o głównych obszarach działania). Studenci wiedzieli jaki kierunek studiują. O standardach dla kierunku słyszeli (ok. 10% osób). Są przekonani, że są spełnione. Zdecydowana większość osób wyraziła się pozytywnie na temat wybranego kierunku i jest z niego zadowolona. Ankiety wypełniają systematycznie, „po każdym semestrze” i tylko komputerowo. Hospitacje się odbywają, odnotowali takie wizytacje. Są dyskusje na Radzie Wydziału o jakości kształcenia, odnotowują pewne skutki opiniowania, np. „*pewien profesor został zmieniony*”. Terminy konsultacji są wyznaczane, nauczyciele są dostępni w tych godzinach, a studenci z konsultacji korzystają. Mają także dostęp mailowy. Prowadzący na pierwszych zajęciach informują o formie zaliczenia przedmiotu. Programy przedmiotów (sylabusy) wiszą w na tablicach ogłoszeń. Dostęp do komputerów (na salach, poza zajęciami, własne) i sieci Internet (także szybkie łącza bezprzewodowe) oceniają jako dobry. Dostęp do podręczników i czasopism oceniają pozytywnie, ale liczba ich egzemplarzy do niektórych przedmiotów często nie wystarcza. Materiały do ćwiczeń (opisy, dane, formularze, itp.) uzyskują od prowadzących, albo poprzez Internet. Jako kluczowe, trudne obiektywnie, przedmioty wymieniają zwłaszcza *technikę cieplną* oraz *teorie maszyn i mechanizmów*. Potrafili wskazać kilku, szczególnie dobrych ich zdaniem nauczycieli. Uważają, że na kierunku przydałoby się więcej zajęć praktycznych. Zauważają wyraźnie „*stary sprzęt w hali maszyn*”. Na praktykach warsztatowych byli. Zwrócili jednak uwagę na skromną ofertę praktyk

organizowanych poprzez Uczelnię. W większości znajdują praktyki sami. Przyznawanie pomocy materialnej oraz miejsca w domu studenckim jest dla wszystkich jasne i „*nie ma z tym problemu*”. Zwrócili jednak uwagę na niski standard wyposażenia domów studenckich. Dojazd do Uczelni nie sprawia kłopotu, lecz mała liczba miejsc parkingowych dostępnych dla studentów. Nauczanie języków obcych w opinii studentów stoi na dobrym poziomie, liczba godzin języka obcego jest wystarczająca, lektorzy prowadzący zajęcia są przygotowani, brakuje jednak specjalistycznego dla kierunku słownictwa.

Wnioski

Uczelnia spełnia kryteria dotyczące oceny spraw studenckich w zakresie funkcjonowania systemu pomocy materialnej. Uczelnia zapewnia studentom opiekę socjalną i materialną. Studenci powinni otrzymywać decyzje o przyznaniu stypendium wymagane przez art. 104 **kpa**. Spełnione są wymogi dotyczące działalności studenckiej. Uczelnia stwarza dogodne warunki do działalności organizacji studenckich oraz kół naukowych, funkcjonują organizacje działające w zakresie kultury i sportu. Przedstawiciele studentów uczestniczą w pracach organów kolegialnych Uczelni i Wydziału. W Radzie Wydziału studenci i doktoranci nie stanowią jednak wymaganego ustawowo, przynajmniej 20% jej składu. Wymaga to stosownego uzupełnienia.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów

Ocena zgodności prowadzonej w Uczelni dokumentacji toku studiów z przepisami prawa

Album studentów prowadzony jest centralnie dla całej Uczelni, w formie elektronicznej. Numer albumu studenta odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej. Do albumu wpisywane są wszystkie informacje wymagane § 9 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm). Numer albumu przypisany jest studentowi na wszystkich kierunkach i stopniach studiów realizowanych przez studenta w tej Uczelni. **Księga dyplomów** prowadzona jest w wersji elektronicznej. Numeracja dyplomów prowadzona jest centralnie dla całej Uczelni. **Protokoły zaliczeń przedmiotu** są prowadzone zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 1 ww. rozporządzenia. Analizie poddano losowo wybrane **teczki osobowe** osób nowo przyjętych, absolwentów oraz osób skreślonych. Stwierdzono, iż zawierają dokumenty wymagane przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. **Decyzje** wydawane w indywidualnych sprawach studenckich spełniają wymogi określone w § 107 ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz.1071, z późn. zm.). Ocenie poddano **karty okresowych osiągnięć studenta**. Karty odpowiadają wymaganiom określonym w § 10 ust. 1 pkt 2 ww. rozporządzenia, w tym zawierają liczbę punktów ECTS. Sprawdzone także losowo wybrane **dyplomy i suplementy** oraz dokumenty związane z procesem dyplomowania. Protokoły egzaminu dyplomowego zawierają informacje wymagane § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Numer dyplomu wpisywany jest prawidłowo. Dyplomy sporządza się poprawnie.

Wnioski

Analiza dokumentacji toku studiów wykazała, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę

tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia

Tabela nr 5

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		TAK			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		TAK			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		TAK			
Cz. II	Efekty kształcenia			TAK		
Cz. V	Badania naukowe	TAK				
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości		TAK			
Cz. VI	Baza dydaktyczna	TAK				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		TAK			
Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki			TAK		
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		TAK			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia	TAK				

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku

Oceniany kierunek jest dla Wydziału bardzo ważny, Wydział posiada bowiem silną i różnorodną kadrę związaną z inżynierią rolniczą, posiada także stosowną bazę dydaktyczną dla jego realizacji, ale jego studenci stanowią obecnie tylko ok. 10% studentów Wydziału. Udział tego kierunku dla Wydziału i Uczelni jednak maleje, choć dostrzegalne jest nadal pewne zainteresowanie tymi studiami, utrzymujące się od kilku lat na zbliżonym poziomie. Wzrasta także przewaga studiów stacjonarnych (stanowią obecnie ponad 80 % ogółu studiujących na kierunku).

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze Uczelni podziękowały za wnikliwy i bardzo rzeczowy raport, zapewniając że oceny i opinie przyczynią się do udoskonalenia procesu kształcenia. Poinformowały jednocześnie o podjętych już działaniach, w tym dotyczących egzaminu dyplomowego (dwuetapowość zdawania, w etapie pierwszym weryfikacja wiedzy kierunkowej)

oraz opracowania nowej ankiety do oceny przez studentów prowadzonych zajęć (będzie obowiązywać od roku akademickiego 2010/2011), a także o pracach nad nową nazwą jednej ze specjalności.

Przewodniczący Zespołu Oceniającego
prof. dr hab. **Bogdan J. Wosiewicz**